

UNIVERSITĀTES

AVĪZE

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 1922.g. 25. septembra

Maksā 20 kap. (ārpus LU 50 kap.)

1991.g. februāris Nr. 22 – 23

Šoreiz:

- ❖ Radām jums iespēju atkal tuvāk iepazīt mūsu mīlās Alma Mater vēsturi. A.Šablovskā pētījumi. 6. lpp.
- ❖ Top LU ilggadīgo darbinieku apvienība. 5. lpp.
- ❖ Iedomājieties tik — ir tāds studentu profilaktorijs! Par to un citiem jaunumiem, krikumiem. 2. lpp.
- ❖ Džons Lenons nāca atklātībā ar paziņojumu, ka pārdevis dvēseli Sātanam par "The Beatles" panākumiem. Mocarts bija atklāts spiritists. Sātana bērnu liktenis draud arī viņu mūzikas faniem. Bet ko klausīties? "Elpu"? Varbūt labāk dejot rokenrolu? 10 — 14. lpp.

REKLĀMA

W.A. Mozart / P. S.

ANO 1991.gadu izsludinājusi par Mocarta gadu.

- ❖ Pēc inerces turpinās mankurtisms, kas bīstamāks par Maskavas ukaziem — sašutusi literatūrkritiķe Anda Kubuliņa. 10. lpp. Bet Dzejas lapā atlasītie darbi ir pirmpublicējumi 8.—9. lpp.

Jaunumi

PAR
ARODORGANIZĀCIJAS
FINANSĒM

1990. g. LU arodorganizācijas iepēmumi bija 104,4 tūkst. rbļ., izdevumi 84,2, tai skaitā tieši pirmorganizāciju rīcībā palika 42,3 t., kurus tā varēja izlietot pēc paša ieskaļiem. Otra daļa palika kopējiem, centralizētiem pasākumiem.

Izdevumu lielāko daļu veido dažādu kultūras pasākumu finansēšana — 37,8 t. rubļu, tai skaitā pasākumi strādājošo bērniem apm. 11,2 t. rbļ. ("Dancītis", Ziemassvētku eglītes, bērības svētki u.c.). Materiālajiem pabalstiem izlietoti 16,6 t. rbļ. No centralizētajiem līdzekļiem veicinājus materiālus pabalstus 100-150 rbļ. apmērā arodkomiteja piešķīra un izmaksāja 58 bijušajiem LU darbiniekiem, kuri saņem minimālās pensijas (kopsummā 7,8 t. rbļ.). 85 LU darbiniekiem iedalītas ceļazīmes uz sanatorijām, pensionātiem; 26 saņēmuši iespēju daļu no atvaļinājuma pavadīt ārzemēs (t. sk. 18 cilvēki īpašā — arodkomitejas organizētā braucienā).

No arodkomitejas pārziņā nodotās Universitātes sociālās attīstības fonda līdzekļu daļas 61,8 t. piešķirti kooperatīvo dzīvokļu kredīta dzēšanai 41 LU darbiniekam, 2 t. iemaksāti par papildvietām bērnudārzā, 4 t. izlietoti LU irēto vasarnīcu platību daļējai apmaksai (sakarā ar maksas paaugstinājumu).

No 1991. g. plānotajiem ienākumiem arī puse (aptuveni 48 t. rbļ.) paliks tieši pirmorganizāciju rīcībā, ko izmantos atbilstoši to kopsapulču lēmumiem, otru daļu izlietos kopējiem pasākumiem, t. sk. "Dancītim", "Vāpei" u.c. Šie kolektīvi arī paši rūpēsies par savām finansēm, "Dancītim" jau ir atradušies sponsori, daļēji palīdzēs Universitāte.

Šogad izveidosim īpašu rezerves fondu ar apm. 15 t. rbļ., par kura izlietošanu vajadzības gadījumā lems arodkomiteja kopā ar pirmorganizācijām.

SOLVEIGA SKOTELE

Studentu zināšanai

TIKSIMIES PROFILAKTORIJĀ!

Iedomājieties tik : 24 dienas jūsu rīcībā ir normāla istaba tepat Rīgā, netālu no Teikas, Burtnieku ielā 1 un vēl taloni ēšanai 66 rubļu vērtībā veselam mēnesim jebkurā LU ēstuvē! Un tas viss tikai par 15 rubļiem (tiem, kas nav studentu arodkomitejā jāiemaksā aptuveni 60 rubļi). Neko lētāku un labāku neatrast visā

Austrumeiropā!

Turpinot LU studentu profilaktorijs labumu uzskaiti, jāpiemin arī tas, ka visu mēnesi jūsu rīcībā būs kvalificēti speciālisti: masieris, zobu ārsts, utt. Vēl jums būs iespēja saņemt vitamīnus, dažādas infekcijas un fizioterapijas pakalpojumus.

Laī atspoguļotu profilaktorijs darbības ainu pilnībā, neiztikt bez statistikas. Pagājušajā gadā no 700 ceļazīmēm tika izmantotas 697. Diemžēl novērots, ka arodkomitejas un "burtnieku" virzienā dodas vienas un tās pašas sejas.

Starp citu jāpiebilst, ka mēnesī no 50 ceļazīmēm 20% ir bezmaksas, tāpat - katra piektā.

Ja kāds šaubās un netic šim slavinājumam, tad lai ātri raksta arodkomitejai iesniegumu un dodas turp. Ir iespēja visu pārbaudīt pašam!

Lūk, arī maiņu plāns:

1. 18.03. - 10.04.	7. 02.09. - 25.09.
2. 11.04. - 04.05.	8. 26.09. - 19.10.
3. 06.05. - 29.05.	9. 20.10. - 12.11.
4. 30.05. - 22.06.	10. 13.11. - 08.12.
5. 25.06. - 18.07.	11. 07.12. - 30.12.
6. 19.07. - 11.08.	

Plānojiēt!

KRISTĪNE ZVIRGZDIŅA,
žurnālistikas specialitātes studente

STIPENDIJAS

tuvākajā laikā maksās šādi:

60 + 45 (kompensācija)

75 + 45

90 + 45 rbļ.,

attiecīgi tiem, kuriem ir trijnieki, četrinieki un piecinieki un tikai piecinieki. Baumas par to, ka visiem maksās neatkarīgi no sekmēm, nav apstiprinājušās. Tie, kuri sesiju tāpēc lika kā pagādās, maksās par to naudā (vai tās trūkumā).

LATVIJAS
UNIVERSITĀTES
DIPLOMS

tiks pasniegts jau šī gada LU absolventiem. Tam jābūt spēkā visā Latvijas teritorijā. Pagaidām nav izlemts jautājums, vai beidzējiem izsniegt arī PSRS standartdiplomu. Jaunais diploms ir sagatavots arī iespiešanai. Jāsaņem tikai Ministru Padomes apstiprinājums.

ATBALSTA VĒSTULE

Ar bažām sekojam politisko notikumu attīstībai jūsu valstī. Mēs nosodām brutālu spēka pielietošanu un izsakām līdzjūtību ievainotajiem, kā arī nogalināto piederīgajiem.

Kopā ar jums ceram uz problēmas atrisinājumu miera ceļā. Mēs respektējam jūsu tiešanos pēc neatkarības un vēlam visu labāko it īpaši Latvijas Universitātei un visiem, kas pie tās piederīgi.

Brēmenes Universitātes darbinieki un
vadība, 1991. gada 28. janvārī

LIETUVAS UN
IGAUNIJAS
NEATKARĪBAS
SVĒTKI

● Lietuvas neatkarības proklamēšanas dienā 16.februārī— piemiņas mitiņā Rīgā LTF priekšsēdētājs R.Ražuks un Filoloģijas fakultātes dekāns R.Bērtulis.

● LU aulā dzied Viļņas Pedagoģiskā institūta koris.

Ā.PLATĀ foto

● 24.februārī esam kopā ar igauņiem.
M.DEDZIŅA foto

LR PROKURATŪRA STRĀDĀ

20.janvārī pirmo reizi Rīgu pāršalca vēsts par pieciem pazudušajiem, ko, kā vēlāk noskaidrojās, bija aizturējuši OMON kaujinieki. Pašlaik (20.februārī) viņu epopeja vēl nav beigusies, taču zināms posms attiecībā ar LPSR Prokuratūru ir noslēdzies — puīši atgriezušies mājās, t.i., Latvijā, divi no viņiem atrodas slimnīcā un ārstē traumas. Sakarā ar nelikumīgo OMON darbību (kārtības sargu aizturēšanu) LR Ziemeļu rajona prokuratūrā ierosināta krimināllieta.

Var tikai minēt, vai ar kārtības sargu aizturēšanu pretējā nometne saistīja kādus īpašus nolūkus, taču fakts, ka Rubiks radio-pārraidē šīs OMON aktivitātes izskaidroja kā aizsardzības pasākumu pret teroristiem, rada vismaz interesi. Bez tam OMON bāzē, kur OMONieši "pratinājuši" (protams, ne bez fiziskas ietekmēšanas) aizturētos, viņiem ticis diktēts, kādos nodarījumos jāatzīstas. Divi no pieciem, sītienu ietekmēti, bija ar mieru "atzīties" visos grēkos, kādus tik pratinātāji būtu spējuši izdomāt. Tieši ar tādu pašu apsūdzību radiopārraidē uzstājās arī Rubiks. Nemot vērā partijā obligāto demokrātiskā centralisma principu, grūti ticēt, ka apsūdzības OMONieši izklāstījuši Rubikam, nevis otrādi.

Bet kā tad ritēja notikumi 20.janvārī, kad OMON kaujinieki bija sagūstījuši kārtības sargus?

Stāsta advokāts Vilhelms Kozlovskis:

"Braucot ar mikroautobusu "Latvija" pa Vanšu tiltu, puīši aizsardzības štābam pa rāciju paspējuši pateikt, ka viņiem seko "melnās beretes" un ka viņi ir iedzīti strupceļā. Tūlīt pēc tam sakari pārtrūkuši. Pēc kāda laika mašīna ar puīšiem un melnajām beretēm redzēta Vecmīlgrāvī. Viņi bijuši nogādāti OMON bāzē. Te notikusi pratināšana, tikai 20.janvārī plkst. 18.00 visi aizturētie nogādāti LPSR Prokuratūrā, bet pēc tam — Valsts Drošības komitejā."

Līdz 21.janvārim neviens par notikušo neko nezināja. 21.janvārī 1.juridiskās konsultācijas advokāts Vilhelms Kozlovskis jau tika uzacīnāts uzņemties puīšu aizstāvību. Vēlreiz advokāts V.Kozlovskis:

"21.janvārī Valsts Drošības komitejā notika pirmā oficiālā aizturēto puīšu nopratināšana manā klātbūtnē — visi sniedza liecības par to, ka viņi zvēriski sīti gan ceļā uz OMON bāzi, gan pašā bāzē. Pēc tam, kad atvesti uz LPSR Prokuratūru, arī te nopratināti, bet vēlāk ar ģenerālprokurora V.Daukša sankciju nogādāti VDK un ievietoti iepriekšējās izmeklēšanas izolatorā."

(VDK priekšsēdētāja vietnieks J.Trubiņš

apgalvoja, ka medicīniskās apskates slēdzienā norādīts — vienam aizturētajam konstatēta trauma ceļgalā, pārējiem miesas bojājumi konstatēti neesot. VDK izolators šajā gadījumā veicis tikai viesnīcas funkcijas. VDK šo lietu neizmeklē.)

Tālāk advokāts Kozlovskis.

"Sākotnēji puīši bija apsūdzēti par krimināldarbību, kas kvalificējama pēc 218. panta pirmās un otrās daļas, t.i., par auksto ieroču un municijas glabāšanu." (Jāpiebilst, ka t.s. "lietišķie pierādījumi" aizturētajiem iedoti rokās pa ceļam uz OMON bāzi. Te "nopratināšanas" starplaikos LKP CK videogrupa filmējusi šos lietišķos pierādījumus un pašus aizturētos. Vēlāk filma tika parādīta PSKP Latvijas filiāles 1. sekretāra A.Rubika preses konferencē.) Vēlreiz V.Kozlovskis: "Pēc manas pirmās tikšanās ar aizturētajiem bija izvirzīta pavisam cita apsūdzība — par ļaunprātīgu huligānismu. Tā kā protokolā aizturēšanas motīvi nebija norādīti, nav skaidrs, kā šis huligānisms izpaudies. Protokolā bija fiksēta tikai frāze: "aizturēšana notikusi sakarā ar nodarījuma smagumu". Nav norādītas arī personas, kas veikušas aizturēšanu. Protokols sastādīts tikai 20. janvārī plkst. 18.00. To parakstījis LPSR Prokuratūras izmeklēšanas daļas vadītājs Aleksandrov, bet tālākai izmeklēšanai lieta bija nodota izmeklētājam Dmitrijevam. Ar protokolu aizturētie bija iepazīstināti 21.janvārī manā klātbūtnē. Noklausījies aizturēto liecības, secināju, ka viņu darbībā noziedzuma sastāva nav, tālab iesniedzu LPSR Prokuratūrai prasību izbeigt lietu, bet visus izmeklēšanas materiālus nodot Prokuratūrai, jo LPSR Prokuratūra ir nelikumīga struktūra."

23. janvārī notika atkārtota nopratināšana advokāta V.Kozlovskā klātbūtnē, te kļuva zināms fakts, ka laikā, kad aizturētie uzturējušies

LPSR Prokuratūrā, OMONieši uzbrukuši Iekšlietu ministrijai. Viņi dzirdējuši skriešanu pa gaiteņiem, saucieni "nesiet ložmetēju uz trešo stāvu", šaušanu. Kad šaušana beigusies, puīšiem likts pārnest kādas kastes ar municiju pie Iekšlietu ministrijas. Kastes sakrautas automašīnā, ar kuru vēlāk puīši vesti uz LKP CK ēku. Mašīnā OMONieši runājuši, ka sevišķi labi bijis šaut no LPSR Prokuratūras arhīva logiem augšējā stāvā.

Saskaņā ar LPSR jurisdikciju 23. janvārī aizturētos pierādījumu trūkuma dēļ bija jāatbrīvo, taču ģenerālprokurora vietnieks Petrovs deva sankciju turpmākam arestam, vēlreiz mainot apsūdzības saturu. Nu jau to kvalificēja pēc 218. panta pirmās un trešās daļas — par municijas un auksto ieroču nēsāšanu un glabāšanu. Advokāts V.Kozlovskis izteica minējumu, ka puīši tika aizturēti kā nevēlami liecinieki LPSR Prokuratūras līdzdalībai uzbrukumā Iekšlietu ministrijai. Puīši pieteica bada streiku un atteicās turpmāk atbildēt uz LPSR Prokuratūras darbinieku jautājumiem. Viņi arī uzrakstīja iesniegumu LR Augstākajai Padomei, pieprasot, lai viņu lietu nodotu LR Prokuratūrai.

Sabiedrības interesei neatslābstot, 29. janvārī LPSR Prokuratūra uzņēmās iniciatīvu izsūtīt aizturētos ārpus republikas (kā vēlāk izrādījās, uz Vitebsku), paziņojot par advokāta V.Kozlovskā atstādināšanu no lietas. Vitebskā, protams, puīšus ar torti neviens necienāja. Arī te atradās sitēji. Tikai 9.februārī visi atvesti atpakaļ uz republiku un pret parakstu atbrīvoti.

LPSR Prokuratūra pagaidām par viņiem interesi nav izrādījusi, bet LR Prokuratūra strādā.

DAIGA LAKOTKO
(LETA) speciāli "UA"

ANDRA DZEŅA foto

LU ILGGADĒJIEM DARBINIEKIEM

Vairākas fakultāšu darba veterānu organizācijas ierosinājušas radīt patstāvīgu Latvijas Universitātes ilggadīgo darbinieku (veterānu) apvienību.

Mūsaprāt, šādas Apvienības radīšana ļaus Universitātes kolektīva locekļiem mērķtiecīgāk sadarboties un vēltīt vairāk rūpju un uzmanības tiem cilvēkiem, kuri ilgu laiku strādāja un vēl joprojām strādā Latvijas Republikas augstskolas labā, it īpaši tiem kolēģiem, kas aizgājuši pelnītā atpūtā. Mēs nevēlamies, lai Universitāte zaudētu saikni ar saviem bijušajiem kolēģiem, kuri mūsu kopīgajā darbā devuši būtisku ieguldījumu. Dibinot patstāvīgu Apvienību, gribam norobežoties no tagadējās Vissavienības un republikāniskās Kara un darba veterānu organizācijas vadības, kura aktīvi uzstājas pret Latvijas tautas likumīgajām tiesībām atjaunot 1940. gadā zaudēto Latvijas Republikas valstisko neatkarību. Mēs vēršamies pie visiem Latvijas Universitātes ilggadīgiem pasniedzējiem un darbiniekiem, kuri uzstājas par pilsonisko saskaņu neatkarīgi no cilvēku partijas un nacionālās piederības, taču noteikti atzīst un atbalsta Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1990. gada 4. maija Deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu", un aicinām atbalstīt mūsu iniciatīvu.

Esam sagatavojuši Apvienības Nolikumu projektu un paredzam dibināšanas konferenci organizēt 1991. gada aprīlī. Lūdzam apspriest publicēto Nolikuma projektu, izteikt savus priekšlikumus un iesniegt tos līdz š.g. 1. aprīlim "Universitātes Avīzes" redakcijā.

Iniciatīvas grupas vārdā *A. Favorskis*
K. Bormanis

Latvijas Universitātes ilggadīgo darbinieku (senioru) APVIENĪBAS NOLIKUMS

1. Vispārīgie noteikumi.

Latvijas Universitātes ilggadīgo darbinieku (senioru) apvienība (tālāk tekstā — "Apvienība") ir brīvprātīga, sabiedriska ilggadīgo Universitātes pasniedzēju, darbinieku pensionāru Apvienība un darbojas atbilstoši šim Nolikumam.

2. Galvenie uzdevumi un funkcijas.

2.1. Veic strādājošo un nestrādājošo pensionāru un ilggadīgo Universitātes darbinieku apzināšanu un iesaistīšanu Apvienībā.

2.2. Apseko dalībnieku dzīves apstākļus

un vajadzības gadījumā palīdz materiālo un sadzīves apstākļu, kā arī medicīniskās apkalpošanas uzlabošanā; veic žēlsirdības misiju.

2.3. Organizē un nostiprina saites starp LU darbiniekiem un nestrādājošiem pensionāriem, rūpējas par nestrādājošo pensionāru sadzīves apstākļiem.

2.4. Organizē Apvienības dalībnieku piedalīšanos saimnieciskā, kultūras un sabiedriskā politiskā darbībā; sekmē pensionāru iesaistīšanu viņiem piemērotā algotā darbā.

2.5. Apvienība piedalās lielu dzīves pieredzi uzkrājušo cilvēku iesaistīšanā studentu un citu jauniešu ziņību apgūšanā.

2.6. Apvienības dalībnieki apspriež aktuālus jautājumus, kas interesē LU darbiniekus un izsaka par tiem savus atzinumus:

a) organizē lekcijas un diskusijas par ekonomiskiem un sabiedriskiem jautājumiem;

b) apspriež rezultātus un secinājumus publicē masu informācijas līdzekļos;

c) izplata periodiskus un cita rakstura izdevumus.

2.7. Organizē kultūras un izglītojošus pasākumus Apvienības dalībniekiem (ekskursijas, lekcijas, koncertus utt.).

2.8. Apvienība saskaņā ar pastāvošiem likumiem aizstāv savu dalībnieku tiesības un taisnīgās prasības viņu saimnieciskajās un ētiskajās attiecībās.

2.9. Apvienība izvērsē savu darbu ciešā sadarbībā ar Universitātes vadību un tās sabiedriskajām organizācijām.

3. Darbības principi.

Apvienība savā darbībā ievēro republikas normatīvos aktus un šo Nolikumu; darbojas ar demokrātiskām, konstitucionāli atzītām metodēm, noraida jebkuru diskrimināciju, naida sludināšanu un varmācību.

4. Apvienības dalībnieki.

Par Apvienības dalībnieku var kļūt jebkurš esošais vai bijušais LU darbinieks, kurš

4.1.1. atzīst 1990. gada 4. maija

Deklarāciju par Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanu un šo Nolikumu;

4.1.2. a) ir Latvijas Republikas pensionārs (strādā vai aizgājis pensijā pēc darba Latvijas Universitātē) vai

b) nostrādājis Latvijas Universitātē

vismaz 20 gadus.

4.2. Apvienības valde uzņem par dalībnieku un ieraksta sarakstos, pamatojoties uz individuālu iesniegumu.

4.3. Fakultātēs, institūtos un citās patstāvīgās LU struktūrvienībās Apvienības dalībnieki apvienojas grupās.

4.4. Apvienības dalībnieks var brīvi izstāties no Apvienības, vai var tikt izslēgts, ja rupji pārkāpj šo Nolikumu vai citādā veidā apkauno Apvienības dalībnieka vārdu.

5. Organizatoriskā uzbūve.

5.1. Apvienības augstāko organizatorisko vadību veic Konference, kura sanāk ne retāk kā reizi 2 gados. Konference:

a) apspriež un pieņem Apvienības Nolikumu, izdara tajā grozījumus;

b) noklausās un apstiprina Valdes pārskatus;

c) izskata darba un organizatoriskos jautājumus;

d) apstiprina Valdes lēmumus;

e) atklātā balsošanā ievēl Valdi 5 cilvēku sastāvā ar pilnvarām uz 2 gadiem;

f) apstiprina Koordinācijas padomi (informācijas un sakaru nodrošināšanai starp Apvienības Valdi un grupām), kuras sastāvā ietilpst visu grupu vadītāji (kurus juridiski var pārstāvēt viņu vietnieki) un Valde;

g) izskata jautājumus par Apvienības juridisko statusu, atribūtiku, simboliku.

5.2. Konferenču starplaikā Apvienības darbību vada Valde; tā darbību organizē pēc savas iniciatīvas un veic šādas pasākumus:

a) ievēl priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku, sadala pienākumus;

b) sasauc Apvienības Konferences, Koordinācijas padomes sēdes, Valdes sēdes, kuras ir pilntiesīgas, ja piedalās 3/5 tās locekļi;

c) organizē grupu darbību;

d) organizē un sniedz nepieciešamo palīdzību grupām un atsevišķiem dalībniekiem;

e) pārstāv Apvienību Universitātes un valsts administratīvās un sabiedriskās organizācijās;

f) sniedz informāciju par savu darbību Koordinācijas padomei (ne retāk kā reizi gadā), Universitātes vadībai, kā arī sabiedriskās informācijas izplatīšanas centriem;

g) organizē finansiālo darbību un veic finansiālo revīziju ne retāk kā reizi gadā.

5.3. Apvienības Valdes priekšsēdētājs

a) organizē Valdes darbību, b) vada Valdes sēdes, c) organizē dalībnieku uzskaites sistēmu, d) organizē palīdzības sniegšanas pasākumus, e) pārstāv Apvienību valsts un sabiedriskās organizācijās un reprezentācijas pasākumos, g) atbild par finansiālo līdzekļu izmantošanu un atskaitās par tiem Valdes sēdēs un Konferencēs.

5.4. Apvienības dalībnieku grupās veic visu struktūrvienībā ilggadīgi strādājošo un bijušo darbinieku — pensionāru apzināšanu un regulāru, rūpīgu apsekošanu; morāli un materiāli palīdz tiem dalībniekiem, kuriem šāda palīdzība ir nepieciešama. Grupas sapulces sasauca ne retāk kā reizi gadā un

tajās:

- a) ievēl grupas vadītāju un vietnieku,
- b) pārskata grupas dalībnieku sarakstu un organizē jaunu dalībnieku iesniegumu pieņemšanu,
- c) izskata grupas darba un savstarpējās palīdzības jautājumus.

6. Manta, finanses, štati.

- 6.1. Apvienība organizē individuālu un juridisku personu piešķirto un ziedoto līdzekļu izlietošanu un izsniegšanu Apvienības dalībniekiem un atskaitās finansētājam.
- 6.2. Apvienības finansiālais īpašums veidojas

no pabalstiem, ziedojumiem, novēlējumiem, kā arī dažādu pasākumu u.c. neparedzētiem ienākumiem.

6.3. Visa vēlētā Apvienības vadība savus pienākumus veic sabiedriskā kārtā.

7. Tiesiskais stāvoklis un atribūtika.

7.1. Apvienība ir juridiska persona; tai var būt zīmogs ar pilnu Apvienības nosaukumu valsts valodā un rēķins bankā.

7.2. Apvienībai var būt sava atribūtika, kuru apstiprina Konference; tās izgatavošanas un pielietošanas jautājumus risina vienīgi ar Konferenci, bet starplaikos — ar Valdes piekrišanu.

Kažoka otra puse

Radām jums iespēju atkal tuvāk iepazīt mūsu mīļās Alma mater vēsturi laika posmā, kad tā no LU isā brīdī pārtapa par LVU. Attiecīgi izraksti no LVU 1940. gada padomjrektora personīgās lietas (izlasītas LR Centrālajā Valsts arhīvā) liek mums kaut nedaudz pieskarties dažiem to dienu notikumiem. Ir redzams, ka spējas, ko to gadu "revolucionāri" visai lieliski bija apguvuši — dokumentos iluzori attēlot notiekošās tautas "vēsturiskās izvēles" procesu kā visnotaļ demokrātisku un civilizētu — tajos gados parādījās sevišķi spilgti. Kā lasām — LR LU rektors Prīmanis lūdz, lai viņu atbrīvo pēc paša lūguma.

Par jauno pagaidu rektoru tiek iecelts Paškevičs, kurš tūlīt pat dodas 2 dienu vizītē uz Maskavu, lai gūtu pieredzi Universitātes pārkārtošanai jaunajā garā. Pēc atgriešanās nepieciešamība uzsākt pārkārtojumus tiek izteikta tik kvēli, ka jaunieceltā Izglītības ministrija pat spiesta izdot pavēli, kurā M. Prīmanis "brīvprātīgi" aiziet daudz straujāk nekā pēc pirmās sēdes lēmuma 29. jūlijā. Tomēr šī došanās "progresīvā" virzienā jaunam rektoram nav ilga, notiek paradoksalais — pēc sešiem mēnešiem represēts jau tiek viņš pats. Ne cēlā rektora nosaukuma (ko cienījamais Paškeviča kungs visai konsekventi rakstīja ar lielo sākuma burtu), ne arī profesora titula — viss gluži kā smiltis izbirst caur viņa rokām. Viņa vietā nāk J.Jurgens. Nu jau bijušais rektors tomēr konsekventi nesamierinās un raksta sūdzībvēstuli uz Maskavu par to, kā pret viņu, Višinska uzdevumu godīgu realizētāju, tagad te izturas. Lūdz iespēju viņam atstāt LPSR un strādāt kādā mierīgākā vietā Maskavā vai Ļeņingradā, kur viņam ir palicis "broņēts" dzīvoklis. Par tālāko informācija kādā no nākamajām "UA".

Ar cieņu — **ARNIS ŠABLOVSKIS**,
Latvijas Kultūras fonda stipendiāts

Noraksts
Izglītības ministrija 1940.g.3.augustā.
Nr. 02876
Vispārīgā daļa
Rīgā, Vaļņu ielā 2
Pasta kaste 2565
Latvijas Universitātei
Pagodinamies paziņot, ka Ministru kabinets savā š.g. 29.jūlija sēdē atbrīvoja profesoru Mārtiņu Prīmani pēc paša lūguma no Latvijas Universitātes rektora amata, skaitot ar š.g. 29. augustu, un par Latvijas Universitātes pagaidu rektoru ar to pašu dienu apstiprinājis profesoru Jāni Paškeviču.
F.Vitenbergs,
Vispārīgās daļas vadītāja v.i.
K.Dāboliņš,
Vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis

Latvijas Universitāte
Rektors
1940.gada 7.augustā Izglītības ministram
Nr. 3544
Lai steidzamības kārtā sagādātu materiālu Latvijas Universitātes mācību programmu pārkārtošanai, esmu nodomājis doties uz Maskavu iegūt šo materiālu turienes tehniskās un humanitārās augstskolās.
Tādēļ griežos pie Jums, augsti godājama Ministr, ar lūgumu piešķirt man aprādītam nolūkam komandējumu uz Maskavu laikā no 7.— 10.š.m.
Rektora pienākumus manā prombūtnē izpildīs prorektora amatam nozīmētais ārkārtējais profesors Voldemārs Jungš.
Rektora v.p.i. J.Paškevičs
/

Latvijas Universitāte
Rektors
2.augusts 1940.g. Izglītības ministram
Nr. 3574
Lai steidzamības kārtībā sagādātu materiālu Padomju Latvijas Universitātes mācību programmu pārkārtošanai, š.g. 7.augustā lidmašīnā devos uz

Maskavu. Atgriezies 9.augustā — arī lidmašīnā. Saskaņā ar Valdības vēstneša 1940.g. 94. num. publicēto Papildinājumu Valsts Civildienesta likumu XIV pielikumā, lūdzu Jūsu atļauju atlīdzināt man ar šo braucienū radušos izdevumu :
Atzīmēju, ka biļete braucienam turp un atpakaļ kopā izmaksāja Ls 388.— (Ls trīs simti un astoņdesmit astoņi)
Rektora v.p.i. -
J.Paškevičs
/

Noraksts

Izglītības Ministrija
Vispārīgā daļa 1940.g.15.augustā
Nr. 03073

(Ieej. Nr. 2451. 16.aug.1940)
Padomju Latvijas Universitātei
Papildinām Izglītības ministrijas š.g. 3.augusta 2876. rakstam, pagodinamies paziņot, ka Ministru kabinets savā š.g. 13.augusta sēdē grozot Ministra kabineta š.g. 29.jūlija sēdes lēmumu, noteica, ka prof. M. Prīmanis atbrīvots no Padomju Latvijas Universitātes rektora amata, skaitot ar 1940.g.29.jūliju un par Padomju Latvijas Universitātes pagaidu rektoru ap to pašu datumu apstiprinājis prof. Jāni Paškeviču.
F. Vitenbergs,
Vispārīgās daļas vadītāja v.i.
K. Dāboliņš,
Vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis
/

Izraksts
Latvijas Valsts Universitātes Rektora 22. pavēle 1941.g.14.februārī
2. paragrāfs
Saskaņā ar Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomes 1941.g.13.februāra lēmumu, pārņēmu Latvijas Valsts Universitātes vadību no līdzšinējā LVU rektora Jāņa Paškeviča
JJURGENS
/

Izraksts
LU Padome
32. sēde
Trešdien, 1941.g.25.jūlijā plkst.10.00 no rīta
Apsprieda
III Mācību spēku lietas
15. Uz PSRS aizbēgušo mācību spēku sarakstu Nolēma
Svītrot no mācību spēku sarakstiem sekojošas personas : st.prof. Jāni Paškeviču (ck.— jur. fak.)

Stāsta aculiecinieki

Rihardo Kadiķis

"HERCOGS JĒKABS" LAIKMETA GRIEŽOS

(Turpinājums. Sākums Nr. 20 — 21)

— Biedri, mums jāizlemj, kā rīkoties? Ilgāk gaidīt vairs nevaram, — kapteinis sacīja. — Varbūt riskēt?...

— Bēgšana ir pārdrošs numurs! — nervozēja Kārklīnš. Bet gaidīt, lai mūs ar varu sabāž cietokšņa kazemātos, arī nav nekādas jēgas! Tad jau labāk riskēt, ja tas katorgas vietā sola brīvīt u!

— Lūk, tā jau ir vīru valoda! — kapteinis atzinīgi vērtēja stūrmaņa nostāju.

— Bez degvielas un pārtikas mēs nekur nevaram aizbraukt, sacīja pirmais stūrmanis Kalniņš.

— Degvielas pietiks divām nedēļām, — pirmais mehāniķis Kalējs tūlīt ziņoja kapteinim.

— Bet pārtikas — varbūt dienām piecām... — norūca Kalniņš.

— Pievilksim siksnas, arī pārtikas pietiks divām nedēļām, — neatlaidās Kalējs.

— Vai ir vēl kādi priekšlikumi? — jautāja kapteinis. Citu ideju nebija.

— Lai notiek, — beidzot piekrita arī Kalniņš.

— Nu tad jārikojas! Biedri, ieņemiet savas vietas! — apņēmīgi kapteinis sacīja saviem palīgiem. Notikumi risinājās ātri. Pirmais ziņoja Kalējs: motorī kārtībā, stūre un dzenskrūve izkustināta. Tagad jātiek vaļā no sargkareivja, teica kapteinis, un tieši 24.00 viņš lika stjuartam uzlikt galdā pudeli viskija un lai Spriedējs pasauc sargkareivi! Pēc brīža ieradās sargkareivis un samiegoties jautāja: — Ko kapteiņa kungs vēlas? — Mums šonakt lieli svētki, gribu, lai tu uz mūsu veselību iedzer kārtīgu malku viskija! — Un kapteinis sniedza sargkareivim pilnu tējas glāzi ar stipro dzērienu. — Nedrīkstu, kapteiņa kungs, atrodos postenī!... — Niek! Būs priecīgāks prāts! Mēs jau tavam priekšniekam to neziņosim.

— Jūs esat pārāk laipns, kapteiņa kungs, nespēju atteikt, — un sargkareivis vienā rāvienā izdzēra viskija glāzi.

— Varbūt vēl vienu?

— Pilnu gan vairs nē, pusīti. Labs dzēriens.

— Ielej, Tauriņ!
Kareivis izdzēra arī Tauriņa pasniegto glāzi. To nolikdams uz galda, viņš priecīgi runāja:

— Paldies par uzcienāšanu. Jums taisnība, kapteiņa kungs, prāts nu

Visa komanda ar cerību pilnām sirdīm devās bīstamajā, riskantajā braucienā.

Pēkšņi kāds iebļāvās: — Nolādēts! Kur jūs braucat? — Tas bija motorists Malvis Krastiņš, kas, korķa vesti rokās

kluva pavisam jautrs, dziedāt vien gribas!

— Tas man patik, bet saki — vai tu esi kristīgs cilvēks?

— Jā, kapteiņa kungs, esmu svētās katoļu baznīcas pārstāvis.

— Nu tad tā — ja negribi, lai tevi aizvedam uz bezdievju zemi, tev tūlīt jāatstāj kuģis! Pie trapa jau gaida motorlaiva.

Sargkareivis nesapratnē blenza kapteini un ar stīvu mēli sāka buldurēt: — Nē, kapteiņa kungs, to es nedrīkstu darīt, man nav tiesību, priekšniecība mani sodīs! —

— Nu tad brauc mums līdz, tikai vēlāk nesūdzies, ka esam tevi aizveduši uz zemi, kur dievu nelūdž.

— Nē, nē, līdz jums nebraukšu!

— Ko tad tu darīsi?

— Es šaušu.

— To nu gan mēs tev neļausim! — un kapteinis tūlīt pameta ar galvu Spriedējam. — Drošības dēļ pievāc šo šauteni!

Jau nākamajā mirkli Spriedējs zibenīgi satvēra kareivja šauteni ar uzsprauto durkli un ātri viņu atbrūņoja. Sargkareivis gan pretojās, taču Spriedēja pārspēks bija lielāks.

— Atdod arī patronu somu! — kapteinis pavēlēja.

Kareivis noraisīja jostu ar patronu somu un pasniedza Spriedējam. Pagriezies pret kapteini, atbrūņotais jautāja:

— Bet ko es teikšu savam oficerim?

— Klausies uzmanīgi, — teica kapteinis, — saki, ka tev sāpēja vēders un tu lūdzi mums kādas zāles. Uz kuģa nekā cita nebija, un mēs iedevām viskiju. Kas notika pēc tam — tu neatceries!

Sargkareivis piekritoši pamāja ar galvu.

— Aizved, Spriedēj, viņu uz motorlaivu. Bet jūs, Kalniņ un Kārklīn, dodiet komandu visiem ieņemt savas vietas. — Sekoja stūrmaņa ātras pavēles un "Hercogs Jēkabs" pacēla enkuru, lēnām pagriezās uz jūras pusi. Piesardzības dēļ gaiši mirdzēja vienīgi enkuruģunis, tas nozīmēja, ka "Hercogs Jēkabs" stāv noenkurojies.

satvēris, skraidīja pa klāju: — Nolādēta nakts, kāpēc gan vakarā nepaklausīju Frejam, kurš bija atbraucis man pakal? Es taču neticēju, ka kuģis būs spējīgs kur braukt. — Viņš kļiedza Kārklīnam: — Stūrman, dodiet man šauteni, es miršu tepat, bet jums līdzī nebraukšu! — Krastiņ, nomierinies! Mēs piestāsim Meksikā, ja gribēsi, varēsi tur palikt, — teica kapteinis.

— Es nekur nebraukšu! Es milu vietu peruāņu meiteni un apsolīju, ka viņu nepametišu! — Ne jau no viņas mēs gribam tevi atturēt, bet no nāves! — teica kapteinis un griezās pie Kārklīna. — Varbūt ieslēgt messe? — Nevajag, lai dara, kā pats uzskata par labāku! — atbildēja Kārklīnš. Pēc kāda brīža kofēris ielidoja okeānā. Nākamajā mirkli arī viņš pats ielēca viņu saltajos skāvienos.

Tā bija salta, trausmaina nakts! No krasta zibsnija spoži gaismas signāli: tas nozīmēja, ka esam pamanīti. Ko darīt? Vai griezties atpakaļ, saņemt sodu? Nē, jābrauc, lai notiktu kas notikdams. Uzmundrinādams komandu, kapteinis sacīja: — Ja dari, nebaidies, ja baidies — nedari! Mēs virzījāties nost no kuģu ceļiem uz Galapagu salu pusi. Bijām piesardzīgi, tumsā braucām bez signālūgunīm, bet naktis bija tumsā, brāzmainas, nemierīgas. Beidzot 23. decembrī uz apvāršņa parādījās Galapagu salu augsto kalnu virsotnes. 28. decembrī no rīta Meksikas ostā Manzanillo sākām degvielas un dzeramā ūdens uzņemšanu un pārtikas novietošanu kuģa saldētavās. Viss tika paveikts ātri un pēc četrām stundām ceļu varējām turpināt.

Joprojām bijām piesardzīgi, naktis braucām bez signālūgunīm. Pēc dažām dienām funkera izzondēja kādas amerikāņu raidstacijas ziņojumu, ka "nezināms pelēkas krāsas motorkuģis redzēts Kalifornijas tuvumā. Tumsai iestājoties, esot braucis bez signālūgunīm." Taču "Hercogs Jēkabs" jau sen bija pagriezies stūri ziemeļrietumu virzienā. Tā nebija vienīgā ziņa, ko uztvēra radists. Pēc dažām dienām pasaulei tika pavēstīts, ka "Hercogs Jēkabs" pazudis bez vēsts. Peru val-

dība pavēlējusi saviem kara kuģiem mūs notvert! Taču viņiem tas nav izdevies. Rietumu prese šo notikumu sauca par "kaut ko pēdējos gados neredzētu un nedzirdētu".

Otrā februāra rītā "Hercogs Jēkabs" beidzot tuvojās Vladivostokas ostai. Mēs apzinājāmies, ka ilgstošais brauciens apkārt pasaulei tuvojas beigām. Četrdesmit septiņās diennaktīs kuģis bija veicis 10 200 jūras jūdzes (18 700 km). Tiklīdz nolaidām trapu, uz kuģa ieradās strādnieku delegācijas un jūrnieku arodbiedrības pārstāvji. Kras-tā kāds grozīja filmaparātu. Nostājušies ierindā, noraudzījāmies, kā kuģa mastā bocmanis uzvelk Padomju Savienības un nolaiž Latvijas kuģniecības karogu ar trim zeltītām zvaigznēm baltā laukumā. Mums palika skumji, taču vēl nenojautām, ka turpmāk par "Hercogu Jēkabu" noteicēja būs Maskava, nevis Rīga, kur kuģis bija pierakstīts.

Pēc tam bija mītiņš.

Sagaidītāji mūs cildināja par vīrišķību un uzticību Dzimtenei. Pēdējais runāja kapteinis Hugo Mihelsons.

— Biedri, komandas vārdā pateicos par svinīgo sagaidīšanu un labajiem vārdiem!

Pēc tam kapteinis uzrunāja savu komandu:

— Paldies jums, jūrnieki, par to, ka izturējāt smago pārbaudījumu un kuģi veselu atvedāt Padomju Savienības krastā! Nosargādami kuģi, jūs nosargājāt Dzimtenes godu. Pretinieki nespēja saraut tās saites, kuras mūs vieno ar dzimto zemi! Nodevība cieta sakāvi, Dzimtenes mīlestība uzvarēja.

Trešajā dienā kapteinim paziņoja, ka "Hercogs Jēkabs" jānodod krievu jūrniekiem. Šī ziņa ātri pārlidoja visu kuģi. Matroži un motoristi uztraukušies strīdējās: vieni teica, ka tās ir baumas, ka tā nav taisnība, otri piekrita un atbalstīja, ka tā esot tīra patiesība. Bet citi pamatoti un nesamierinājušies jautāja:

— Kam tad būs jāatstāj kuģis, kapteinim vai pārējiem jūrniekiem arī? — Visiem, — kapteinis atbildēja bocmanim.

Jūrnieki bija šokēti un rožainās cerības pārvērtās rūgtā istenībā. Dažiem nebija saprotams, kāpēc mums vairs neuzticēja kuģi pēc izcīnītās uzvaras. Tā ar pirmajiem soļiem uz lielās padomju zemes bijām pārsteigti un vilušies.

Kapteinis kā vienmēr gaidīja turpmāko rīkojumu no Rīgas, lai pēc nokārtotām formalitātēm zem Padomju Savienības karoga varētu atgriezties Rīgā, kur pēc piederības kuģis bija

pierakstīts. Taču kapteinim neienāca prātā, ka par mums tagad noteicēja ir Maskava, nevis Rīga. Bet mūsu liktenis jau bija izlemts bez mums.

Sevišķi skumjš bija šķiršanās brīdis, kad ar koferiem rokās viens aiz otra nokāpām pa trapu krastā. Kapteinis Mihelsons vēl pēdējo reizi ar plaukstu pasita pa bortu un teica:

— Paldies tev, stiprais un labais draugs! Tagad mēs brauksim uz Rīgu, bet tev vēl kādu laiku būs jāpaliek. Mēs pavadīsim atvaļinājumu, tad atkal būs kopā, tevi te neatstāsim.

Žēl bija noraudzīties uz skaisto kuģi.

● 1941.gada 18.martā Rīgā Romas viesnīcā "Hercoga Jēkaba" jūrniekus sagaidīja Latvijas valdība J.Kirhenšteins, V.Lācis u.c.

Apakšējā rindā:

1. no kreisās K.Pētersons, 2. R.Kadiķis.
2. rindā —
3. no kreisās E.Smitkalējs,
4. kapteinis H.Mihelsons, 5. A.Kalniņš.

ANDRA DZENA foto-reprodukcijā

kurš pēc astoņām dienām bija pārvērst par atkritumu kasti.

Nedēļu viesojušies Maskavā, mēs devāmies uz Rīgu. ... Bija vakars, vilciens tuvojās Rīgas stacijai. Dzirdamas mūzikas skaņas. Perons ļaužu pārpildīts. Lasījām lozungu: "Esiet sveicināti Dzimtenē!" Neskatoties uz to, ka bija dziļa ziema, mūs sagaidīja jūrnieku karogotais gājēns no Daugavas krastmalas, kur pēdējo reizi stāvēja "Hercogs Jēkabs". Orķestris spēlēja svinīgo maršu "Vecos draugus". Ļaudis ar kupliem ziedu pušķiem rokās vērās vagonu logos. Beidzot ieraudzījām piederīgo un draugu sejas — pār viņu vaļiem ritēja asaras. Priekā starojošām sejām mūs sagaidīja sievas, māsas, brāļi un citi tuvinieki. Visapkārt skanēja: "Mans mīlais, mans dārgais! Nu tu esi mājās!"

Bijām pārsteigti un līdz asarām savīļoti par tik sirsnīgu sagaidīšanu. Un tā — 1941. gada 27. februārī, Internacionālei skanot, uz perona izkāpām mēs — 25 "Hercoga Jēkaba" varonīgie jūrnieki sava kapteiņa Hugo Mihelzona vadībā.

Jūrniekus sveica no jūras kuģniecības un nolasīja Latvijas Republikas jauno valdības deklarāciju, kas bija publicēta žurnālā "Jūrnieks".

Pēc tam runāja kapteinis Mihelsons:

— Esmu pārsteigts par tik sirsnīgu un grandiozu sagaidīšanu. Pat runāt grūti. Šī diena man ir vislaimīgākā, jo

atkal esmu savā tēvzemē, mājās. Paldies visiem par tik daudziem labiem vārdiem un ziediem! Biju pārliecināts, ka saņemšu turpmāko rīkojumu no kuģniecības kantora Rīgā Vladivostokā uzņemt kravu un atgriezties Rīgā. Mēs bijām vilušies!...

Pēc nedēļas Romas viesnīcā notika mūsu godināšana, kurā piedalījās augsti viesi — partijas un valdības vadītāji: biedri Kalnbērziņš, V. Lācis, A. Kirhenšteins, A. Deglavs un Jūras kuģniecības pārstāvji. Ar to noslēdzās šis vēsturiskais brauciens apkārt pasaulei.

Kad jūrnieku atvaļinājums tuvojās beigām, sanācām kuģniecībā, lai uzzinātu, kad "Hercoga Jēkaba" komandai būs jāuzsāk garais ceļš uz Vladivostoku vai citu ostu, kur atrodas mūsu kuģis.

Liels bija pārsteigums, kad pateica: "Par "Hercogu Jēkabu" vairs nesapņojiet!"

Lai glābtu situāciju, kuģniecības priekšniecība piedāvāja vietas par kurinātājiem un matrožiem uz mazajiem velkonīšiem, kurus jūrnieki iesaukuši par "burkāniem". Tie braukāja pa Daugavu, Lielupi un ezeriem, vilka plostus un liellaivas. Izrādījās, ka pēc šī brauciena "uzticību dzimtenei" mēs bijām zaudējuši.

Jūrnieku pārliecība par labāku dzīvi pie jaunās valdības izrādījās sapnis un ilūzijas. Sirds sāpēja par netaisno rīcību, bet ko mēs varējām darīt!

Milēdami savu dzimteni, bijām pakļauti likteņa ironijai.

Pēdējo reizi visi sanācām kopā "Romās" pagrabā, kur kapteinis Mihelsons pateica: — Tagad mums viss ir skaidrs, tāpēc šodien nodzēsim "Hercogam Jēkabam" bēres, vairāk mēs viņu neredzēsim.

Tā arī bija. Labie darbi tika atmaksāti ar izsmieklu un pazemojumu.

(Turpinājums sekos)

Dzejas lapa

Dzejas lapā atlasītie darbi ir pirmpublicējumi. Autori pārstāv kādu apcerēs, monogrāfijās mazāk izceltu, bet zaļoksnu zaru latviešu pēckara lirikā, kas sevišķi koši lapo ap septiņdesmito gadu vidū, otro pusi un astoņdesmitos. Publikācija precīzē agrāko procesu: iezīmē dažu aizmetni pavērsienam tēlainībā, ko ienesa dzejnieku vidē labi zināmie K. Skujenieka dzejoļi, J. Rokpelnis ienāk ar gluži jaunu poētiku. Teiksim, puķes, zāles personifikāciju ar hiperbolu savienoja, piešķirot izteiktus personības vaibstus, pēckara pirmais K. Skujenieks (vēlāk to "Madarās" izvērs V. Belševica). Arī mitoloģisko simbolu nemainīgos elementus pirmais uzraka un pa jaunam parādīja jau sešdesmitos gados viņš ("Priežu daina", 1963.), un impulsēja J. Peteru, V. Belševicu, I. Ziedoni. Bet par neglītā haosa, saārdītās pasaules un apziņas pārraidītāju un īsteno lakstīgalu lemts kļūt bij septiņdesmitos gados J. Rokpelnim ar viņa daiļo uti un zvaigznēm, kas novelk biksītes un rāda dimanta dibentipus. Pretmetā liktā E. Plauža nesāta dzīvotalka, literārā eksotika, muzikalitāte nezinātājam var šķist mazāk dulla, lai gan patiesībā tā nav. E. Plaudis literatūras kopainā vienmēr paliks romantisma "ērmīgais putns" (J. Rokpelnis). To rāda arī dzejoļi pirms lielās aiziešanas. G. Godiņš ir jaunākais kolēģu vidū, tēlainībā abstraktāks. Brīvība – nebrīve ir vārdi, kas šos cilvēkus, dzejoļus satur kopā, risinot literāru dialogu un apliecinot: daiļrades brīvība arī ir brīvība.

ANDA KUBULIŅA

Guntars Godiņš

***

Ticīgie paliks gaidīt,
neticīgie dosies tālāk,
līdz tumsa visu aizslaucīs projām no skata,
līdz priekšā nakts uzmūrēs melnu, miegainu mūri.

Arī lūdzēji piekusis lūgt,
jo rokas nav sveces - tās nedeg bez sāpēm,
jo lūpas nav vēji - tās nečapst bez vārdiem.
Iet tikai ceļš, tikai ceļš iet.
Mēs - putekļu mākonis.
Debesīs gribam.

1990.

Jānis Rokpelnis

par mirstošu lapu kopēju
es strādāju šoruden
uz katras lieplapas kopēju
tavu seju
nu vēji tās dzen

es izeju darbā
kāds tavu seju
uz kritošām sniegpārslām
nokopējis

***

tā bija skaista banda

dziedāja pašnāvnieki
par dzimumpriekiem

tā bija skaista banda

neviena kas dibenus laiza
bet viņi sev vēnas graiza

tā bija skaista banda

kas tiem smadzenes saķemmēs
no lielās traķenes atpūtās traķenēs

tā bija skaista banda

kāvās ar puķēm
un viņiem saberza putekļos snuķi

tā bija skaista banda

kādreiz satiku vienu
grāmatvāciņu šaurajās sienās

Egils Plaudis

Stingri mēs lipināti
Pie pelēcīgas klints.
Mēs gatavoti
No pelēcīgas klints.

Paplēstu knābīti
Dīvas ačeles gaida
Vai būs tas tārpīšs,
Vai saulstars vēls, kas smaida?

***

Visa dzīve bija gaidīšana,
Pogcaurumā sarkans magoņzieds.
Rīti mostas. Visi torpi zvana.
Tālās zemes bija sapnis vien.

... Pieklibodams viesmīlis ar "lūdzu"
Projām iedams pasauc mani līdz.
Kam lai citam savas bēdas sūdzu,
Ja ne šim, kas eleganti spīd?

***

Dievam netik slidotavā -
Viņa naža slidas vecas,
Un viņš domā omā savā,
Aiziešu, varbūt, pret vēju.

Aiziešu pret zilu vēju,
Ja jau dievs un skunstnieks esmu,
Aiziešu pret sarkanīgu -
Kāda balss teic dievam ausī
Tur tie velni melnu dvesmu...
Kas tev lēcies? Ko tik gausi?

Jānis Rokpelnis

novelk bikšites zvaigznes
bikli debesis spīd
dimanta dibentiņi

* * *

tev pieklīdis esmu
tu tikai nepamani
caur rudens dvesmu
caur visiem zvaniem

caur visiem zvaniem
caur visām sejām
caur visiem namiem
dzirdi mani rejam

pagaidi mani
tev pieklīdis esmu
miglāju tvanā
un asiņu dvesmu

* * *

ak klusās dabas miskastēs
kā stabules dzied smēķu gali
un kāda ijjābiska vēsts
vēl senā avižlapā gailē

ar biļetēm pie veļiem brauc
kad pāri aizkland mēness tramvajs
un tukšā pudelē tā kauc
pēc sava brāļa kura nav vairs

viss dzīves gājums sakopots
šais mazās muzejās pie sienas
ar vieglu roku projām dots
un neatgūstams vairs nevienam

Zirga pirkšana

- Bet šodien es, vecotēv, biju tirgū!
Un pārbraucu mājā varenu zirgu!
Kā es viņu ielieku ilksis iekšā,
Mēs visām mašīnām tālu priekšā!
Pa ciņiem, pa arumiem, gaisu gaisiem
Ar visām paunām, ar kastēm, ar maisiem!
Es tupu un turos, es skatos -
Man tūri vai bail paliek sēdēt ratos!
Un kad ir diezgan kā zvēriem dzities,
Es viņu atjūdzu paganities.
Viņš ceļmalā sēžas un blusas kasa...
- Ūja! - vectēvs brīnās un prasa:
- Kā tad sauc tavu zirgu, Janci?
- Kā sauc? Nu, par Kranci....

Mordovijā, 1966.

Klusā daba

Putns
ar spāriem,
smirdošiem pēc hlora un urīna.
Cilvēks,
kurš nes
uz mēslu kasti
pats savu galvu.
Grūsna, triumfējoša žurka.
Un koks,
kas nomirst aiz skumjām.
Nepatīk?
Uzpūtiēt virsū
puspudeli odekolona.
Ātri!
Ērti!
Lēti!
Un izdevīgi!

Mordovijā, 1966.

Purva purenes

E, lai iet, kas grib pa gaisu,
Lai lielās cits,
Ka viņš glabā
Spirtuma veselu maisu!
Kam jāstrādā ir, tas strādā un sevi ciena:
Mēs esam sviesta meistarienes.
Lai mītiņo, lai vāvuļo,
Lai dzesina mutes!
Mēs esam sviesta purenes-
Mēs esam pasaules stutes!
Mūsu darbam - augstākā godavieta
Vislielākā gastronomijas skatlogā Rīgā.
Būsim mēs - būs sviests.
Tāda tā lieta.
Mēs -
Un govš
Arī mazdrusciņ ir vajadzīga...

Mordovijā, 1966.

Knuts Skujenieks

Rudens pievārtē

Zvaigzne peld kā balti gulbji
Rīta rasā peld un zūd
Ziedi galvas nolikuši
Klusi trūd

Saule savas zelta mieles
Zilā māla krūzē lej
Izdzerts izdancots pa pilnam
Proties godu ej!

Roti rakas, tava kārtā
Atskaņotus miežus sēt
Gudru vārdu gudrām sirdīm
Izbrūvēt

Neizdodas nenodrūvē
Audzē atkal grauzdē brūvē!
Negausīgi nevaldāmi
Tā lai puto tā lai kveld!

Un pār galvu dzedri rāmi
Zvaigznes lai kā gulbji peld.

Mordovijā, 1968.

KATRĪNAS GRJAZEVAS,
Mākslas akadēmijas studentes
zīmējumi

BĪSTAMĀKS PAR MASKAVAS UKAZIEM

Vēl pagājušā gada nogalē Filoloģijas fakultātē notika gadskārtējā oriģinālliteratūras ražas pārskata konference. Secinājums: pieticīgs ir ne vien jaunradītā pēdmiņš (izņemot dramaturģiju, par ko vēlāk), izčakstējusi pašu rakstnieku interese par to, ko cilvēki uztver, saprot, ko jūt un ilgojas tur atrast, tā referentiem līdzdomājošo pētnieku un studentu urdīgie jautājumi, icbaldumi, citādās nostādnēs. Tas ir bīstams simptoms, tautas pastāvēšanai un kultūrai, bīstamāks par visiem Maskavas ukaziem, jo — māksla ir tautas pašapzināšanās, sevis apjēgsmes forma. Ja jaunībai nav ko teikt par J.Berela, A.Ozoliņa, R.Ziedoņa netradicionālo prozu, par L.Stumbres, J.Jurkāna darbiem, tad neviņš jādā — kādas ieelpas baro viņus, par ko lekciju starpbrīžos spriež viņi, zālē sēdošie divdesmitgadnieki (varbūt atrakstiet, lai zinām arī mēs, avīzes veidotāji, tas palīdzēs mērķtiecīgāk veidot laikrakstu). Protams, starp jauniešiem neredzēju nevienu pārbēdzēju — no citām fakultātēm, ne Mūzikas akadēmijas, ne tehnikās augstskolas; tā pēc inerces turpinās mankurtisms, tagad jau katra paša sevī kopts, audzēts, kas pēc tam pārtop: "Mums nekā nav, — jo nezinu, nesmu lasījis, redzējīsi!"

No žanru aspektiem interesantākais bija I.Kalniņai par dramaturģiju: vispirms tas noraidīja preses pili, ka lugas (tāpat dzejoļi, proza — A.K.) vairs netopot — visi aizgājuši uz fronti. Gada laikā ir sarakstūtas

pat astoņas lugas. Cilvēka dvēseles dziļumos visdziļāk ir ielūkojies Jurkāns — gan "Aizmirstā melodijā", gan "Akacī". Sevišķi pēdējā, kas mākslinieciski izceļ dzīvei nepārejoši vajadzīgo — izturēt un nenodot cilvēcību arī tad, ja pagātnē nav nekā gaiša, uz ko atsperties. Cilvēcība svarīgāka par tiešās vainas pakāpes noskaidrošanu, jo — cilvēks ir garīga būtne, kas var, ja vien grib, pacelties pāri apstākļiem, pacelties savā apziņā. Jurkānu un Stumbri ("Suns", "Garais dancis") cilvēki interesē kā individualitātes, kā neatkarīgas parādības, kamēr U.Segliņu ("Pasažieru ievēribai", "Trakts"), A.Geikinu ("Viņš pāmāca rītausmā"), P.Putniņu ("Žēlojiet mūs") vairāk kā sociālas būtnes.

A.Cimdiņas stāstījums atdzīvojās, runājot par "avangardistiem" un nedaudz ieskicējot formas jautājumus A.Ozoliņa "Dukts.Dukts.Dukts." sakarā, izceļot visiem trim pušiem kopīgo — atteikšanos no reālpsiholoģiska tēlojuma, autora tēla stāju un attieksmi pret vārdu, ko jāmeklē ārpus teksta. Kā sasniegumu referente vērtēja Tarvida "Robežpārkāpēju", par cerīgu nosauca Ropnieka debiju, kā parāda atdevi A.Liepas romānu un vājāku par "Zemes sāpi" atzina V.Ūpmales "Lausku".

J.Bērsona referāts par trimdas memuāru literatūru, ierobežots "Rakstnieki par rakstniekiem", bij vairāk informatīvs, mazāk analītiski izvērtējošs. Domāju, te kļūdiņās konferences organizētāji: svarīgāk par

autoru, nosaukumu rindu (ko katrs var uzziņāt zinātniskās bibliotēkās) bij dot dinamikas nojausmu, ko ienes trimdas literatūras atgriešanās un kā šo procesu izgaismo (vai neizgaismo) prese — literatūra nav siena kaudze, tā ir kustīgs hierarhisks veidojums ar savām mijiedarbībām, līmeņiem, pretmetiem. Un tikai tad, ja šo kustību apzinās kopumā, ja to aizvada arī līdz lasītājiem, var runāt par dabisku kultūras apriti.

Pie aprites vēl: izpalika divu žanru — dzejas, kriktikas — pārskati, kas, protams, sašaurināja un noplicināja literatūras ainu. Līdz ar to konference zaudē savu galveno uzdevumu — vispirms nosaukt estētiski samilzušos punktus pa žanriem; otrkārt, vairs vispār nav vietas, kur iegūt priekšstatu, kādas grāmatas pēdējos divi gados latviski izdotas. Bet izdots ir vairāk nekā minēja A.Cimdiņa — arī kooperatoru devums vērtējams. Un vispār gadus septiņus, astoņus jau referenti vairs neuzskata par savu svētu pienākumu runāt par visiem attiecīgā žanra darbiem, kā tam būtu jābūt. Un viens Dievs tikai zin, kas viņiem tādas tiesības devis. Visādā ziņā arī tā var "aizlaisties lapās" darba tikums un demonstrēties bezatbildība un ambīcijas.

ANDA KUBULIŅA

Gerts Prokops

No vācu valodas tulkojusi Inga Alne

MANS SLEPKAVA RETI NĀK VIENS PATS

(Nobeigums. Sākums Nr. 17—18, 20—21)

"Tas nav tik vienkārši, Fil."

"Bet tu man tagad tīci, ka mani sapņi ir programēti?"

"Teiksim tā: tas ir iespējams. Mēs esam izmantojuši šo metodi atsevišķos gadījumos. Pacientam tiek ieprogramēts arī atslēgvārds, kas neļauj nodzēst galveno programmu. Šo atslēgvārdu nezini ne tu, ne es."

"Tas nozīmē, ka es arī turpmāk miršu katru nakti?"

"Ja tevi uz to ir programējuši, tad jā. Bet lai pateiktu to precīzi, man jāizmeklē tevi klīnikā."

"Lai viņi uzvilktu man trako kreklu, nu nē."

"Es nūpēšos par to, lai tev neko ļaunu nenodarītu, Fil."

"Vai tu vari garantēt, ka tevi neatceļ un tavā vietā neieliek kādu citu, kas tad izlems manu likteni?"

"Nē, to es nevaru."

Henks piecēlās un sāka staigāt gar krastu. Fils viņam piebiedrojās.

"Tu vari man palīdzēt, vai ne?", teica Fils.

Henks parauslēja plecus.

"Tu taču nenoskatīsi bezdarbībā, ka es palieku trakts", viņš kļiedza. "Uz šīs salas mēs kļuvām asinsbrāļi un zvērējām viens otram — vai tu esi to aizmirsis: mūžīgi mūžos palīdzēt otram nelaimē...!"

"Neko es neesmu aizmirsis!" Henks kļiedza pretī.

"Kāpēc tad, pēc tavām domām, es pa nakti un miglā sēžu uz šīs trīskārt nolādētās salas? Iros laivā pa šiem indīgajiem ūdeņiem?"

Viņš apsēdās pa pusei telti un aizdedza cigareti. Fils apsēdās blakus un arī paņēma. Dūmi kairināja viņa plaušas, un viņš sāka klepot; viņš pirms gada bija atmetis smēķēšanu.

"Kāpēc tu neatdod viņiem tās formulas?" Henks

klusu pajautāja.

"Ir tādas robežlīnijas," atbildēja Fils, "kuras pārkāpjot cilvēce saduras ar milzu problēmām. Piemēram, kodolreakcija — un atombumba. Mans atklājums arī novedis cilvēci pie robežas. Vai mēs esam tam gatavi? Vai dot šiem cūkām neierobežotu varu pār cilvēci? Ir jau vēl viena robeža, ko es nevaru pārkāpt: tā ir robeža starp zinātnieka atbildību un noziegumu. Kas es būtu par zinātnieku, ja..."

Viņi ilgi klusēja. "Perversa situācija," skumji teica Fils. "Neviens neuzzinās, ka es biju pirmais. Es varētu dabūt Nobela prēmiju — bet man jāklusē. Vai tu vari man iedot kaut ko, lai es varētu bez sāpēm pazust?"

"Vispirms paguli!"

"Es nevarēšu aizmigt."

Henks izņēma no kabatas tableti. "Iedzer, un es tev pastāstīšu pasaku."

"Mēs taču neesam vairs bērni, Henk."

"Tomēr, es stāstīšu tev par to, kā mēnesis zvaigznes aprija." Henks nepaguva pabeigt šo indījāņu teiku, kad Fils iemiga. Henks apsēdās blakus, smēķēja, slēpjot sarkano ogli plaukstā, un gaidīja.

Pēc trim stundām Fils sāka vaidēt. Henks tūlīt piegāja pie viņa pavisam klāt un sāka uzmanīgi vērot Fila seju.

Fila vabstīti bija krampjaini saspringuši; viņa pirksti bija cieši sagrābuši segu.

"Tēvs, nē," viņš vaidēja, "nē! Palīgā! Palīgā!" Viņš mežonīgi vicināja rokas, uz lūpām parādījās putas, viņš krampjaini cīnījās pēc elpas. Henks sāka viņu modināt, raustīja, plīkēja, līdz Fils atvēra acis un ar šausmām skatījās uz Henku.

"Būs jau labi," Henks maigi teica, un glāstīja viņam galvu. "Tas ir garām. Tu esi pamodies, tu esi dzīvs."

"Viņš mani slīcināja. Kā kraupainu kaķēnu. Un kā

viņš smīnēja, tas bija tik velnišķīgi!"

"Es palīdzēju tev," teica Henks.

"Tu izdomāji, kā salauzt programmu!"

"To ne. To var tikai viņi. Fil, divas vai trīs nedēļas tev būtu jāguļ manā klīnikā."

"Ko tu gribi darīt?"

"Es ieaudzēju tev smadzenēs elektrodus, lai savienotu divus smadzeņu apgalbus."

"Tad mani nemocīs?"

"Diemžēl, tas paliks, bet tev vairs nebūs bail, un tās ir bailu mokas, kas tevi noved ārprātā. Tu sapņosi, ka tevi slepkavo, bet kairinājums tiks novadīts uz baudas centriem un tu izjutīsi orgasmu. Saproti, bailes beigsies."

"Bet tas ir perversi, Henk!"

"Ir gan. Bet vai tu pats neteici, ka šī situācija ir tāda? Un tas ir vienīgais atrisinājums, ko es tev varu piedāvāt. Dzīvot tu tā varēsi. Protams, tev pēc iespējas ātrāk jātiek ārzemēs, kamēr viņi neizgudro kaut ko citu."

Fils ilgi domāja. Tad teica: "Okey. Vai tu vari mani tūlīt ņemt līdzi? Vēl neviens nezina, kur es esmu. Es varētu ielīst tavas mašīnas bagāžniekā."

"Es arī tā domāju."

Fils skatījās uz viņu: "Ja tu tomēr..."

"Tu domā, ja es tomēr paziņoju viņiem?"

Fils pamāja.

"Jā," teica Henks, "risks ir, bet tev jāizšķiras pašam. Es nevaru pierādīt, ka neesmu viņu aģents, tāpat kā tu to, ka neesi vienkārši parasts trakais. Domā. Mums ir pusstunda laika, līdz dodamies ceļā — vismaz es."

Viņš apsēdās zemē sakrustotām kājām. Nekustīgs un stalts, rokas klēpi salicis, viņš lūkojās mēnesnīcā, kā kādreiz Čingačguks, kad tas skuma par pēdējā mohikāņa nāvi.

Šķiet, jūs nezināt, ka...

DEJA

simbolizē kosmisko radošo enerģiju; telpas pārvēršanos par laiku; universa ritmu; divšķiņas radīšanas akta ritualizētu atkārtojumu; spēka, emociju un aktivitātes pastiprināšanu.

Ripča dejas ir saules ceļa atkārtojums, kas no debesīm pārnests uz zemi. Šīs dejas var izmantot kādas vietas iesvētīšanu.

Zobendejas un vispār dejas ar ieročiem kalpo simpātētiskajai maģijai — lai palīdzētu saulei tās ceļā, īpaši pavasari gaidot.

Dejas, kuras notiek ap kādu centrālo priekšmetu, tiek dejotas, lai piešķirtu tam spēku vai aizsargātu to.

Dejas "ķēdītē" apvieno debesis un zemi; sievišķo un vīrišķo pirmelementus.

Labirinta jeb Trojas dejas centrālajai figūrai spējušas piešķirt dievišķu varu un, iespējams, kalpojušas kā ierocis cīņā pret nešķīstajiem gariem. Ja centrālā figūra bija kāda jaunava — šķiet, tā nereti arī tiešām ir bijis, — tad dejojājam nonākšana centrā nozīmēja vai nu jaunavas iniciāciju (pilngadības rituāls) vai mistiskas "zaudētās paradīzes" atgūšanu.

Ja dejojājam virkne ir savā starpā saistīta ar kādu pavedienu (Ariadnes pavediens cauri labirintam), vai visi tur rokā vienu virvi, tad šis pavediens simbolizē slepenas zināšanas, kas var izvest cauri briesmām, kā arī — nabas saiti.

Hinduismā dieva Šivas dejas uzskata par Universa mūžīgo kustību, radīšanas "rotaļu", kur Šiva ir gan radītāja, gan pastāvošās kārtības uzturētāja, gan tās iznīcinātāja (postītāja) lomā. Viņš dejo vīrs uzvarētā dēmona, kas simbolizē haosu, matēriju un gara tumsību. Šī deja ir atbrīvošanās, kas seko pēc ilūziju pazaudēšanas;

ja Šiva dejo vīrs guloša bērns, tad viņa kustības ir tik vieglas un liegas, ka bērns pat nenobīstas; kad Šiva dejo savu deju ar sievieti, viņš ir pavadīnošs — maigs un pašpārliecināts reizē; vienatnē dejojot viņš simbolizē askēzi un iznīcību.

Vairums indiešu dievu runā ar dejas un mūzikas palīdzību, lai gan galvenokārt tā ir Šivas-Nataraja kompetence. Daudz dejo Višnu. Krišna dejo vīrs čūskas Kalijas galvas. Vēdu tekstos deja tiek saistīta ar novecošanos un nāvi, jo tā sevi apvieno, pirmkārt, gara atbrīvošanos, otrkārt, miesas iznīcību.

Dionīsa/Bakha kultā mežonīgā dejojāšana izsaka emocionālo haosu; kristietībā deja kalpo kā "mistērija": Jāņa Atklāsmes grāmatā ir attēlota ripča deja, kur Jēzus un divpadsmit apustuļi kustas ap centrālo figūru, kas arī ir šī "mistērija".

Islamticīgo starpā deja ir dervīšu prerogāta, un tā simbolizē, pirmkārt, planētu kustību kā ap sauli, tā pašam ap savu asi, otrkārt, esības ciklus un garu, kas riņķo ap tiem.

Materiālu sagatavoja
INGA ALNE

INTERESANTAS LIETAS

norisinās Losandželosā. Hārdroka grupa "Guns'n'Roses" vokālists Axe Rose ticis arestēts sakarā ar uzbrukumu savai kaimiņienei, kurai it kā iebelzīs pa galvu ar vīna pudeli. Lietas izmeklētājam viņš teica, ka cietušo pašu vajadzētu ieskundēt, un savu vainu noliedza. Kad pret piectūkstoš dolāru lielu drošības naudu Axe Rose tika atbrīvots, vietējai raidstacijai Pirate Radio viņš paskaidroja šādi: "Mana sieva bija iemigusi, bet es ar draugu klusi strādāju pie jaunas dziesmas komponēšanas. Mana piedzērusī kaimiņiene kāpņu telpā bjaustījās un taisīja negantu troksni, pie tam vēlējās aprunāties ar manu draugu, kuru nepazīna un nemitīgi daudzija dzīvokļa durvis. Izgāju ārā un pieprasīju, lai viņa aizvācas, taču tad tā uzbruka man ar vīna pudeli, kuru viņai atņēmu. Es nesitu — ja to būtu darījis, viņa te vairs nestāģātu, viņa vienkārši būtu beigta. Tad piezvanīju šerifam, bet policija ieradās tikai pēc krietas laika, kad kaimiņiene bija paspējusi kaut kur sadauzīties un policijai visu izstāstīja ačgārnī."

Arī Billy Idol izlaists brīvībā pēc slimnīcā pavadītajiem trīs mēnešiem. Pēc smagā kritiena no motocikla viņa kājām vairs nekas nekait. Billijs ir paškritisks: "Man visu laiku likās, ka braucu ļoti labi, bet tagad saprotu, ka toreiz pēdējā momentā vajadzēja nevis nolēkt no motocikla, bet nobremzēt."

Kopš ansambļa "The Smiths" demisijas, MORRISEY, tā bijušais solists un tekstu autors, neatlaidīgi turpina mit individuālās daiļrades taku. Šis ceļš aizsākās 1988. gadā ar plati "Viva Hate". Tiesa gan, zudusi Moriseja muzikālā viengabalainība, jo viņa radošā darba partneri nav pastāvīgi — mūziķi studijā nāk un iet. Tas varbūt tāpēc, ka viņš nemitīgi cenšas atrast līdzīgi domājošos, bet šķiet, ka "The Smiths" mūzika bija tik maģiska pateicoties tieši kontrastam starp Moriseju un ģitāristu Džoniju Marru (Johnny Marr). Tomēr zināms šarms piemīt pagājušogad iznākušajai jaunai un vecu dziesmu izlasei "Bona Orag", kas lieku reizi bagātīgi atspoguļo Morisejam piemītošo reto talantu kaitināt nevis visus, bet tos, kuri to ir patiesi pelnījuši. Plate aizsākās ar dziesmu "Picadilly Palare", kas ir sentimentāls un sirsniņš skats uz vīrieša — prostitūtas dzīvi. Nedaudz dumpīgā "Everyday Like Sunday" akcentē autora pacifistiskās noskaņas ("Ikviena diena ir kā svētdiena / ikviena diena ir klusa un pelēka / tu noguris velcies pa smiltīm un oļiem / savādi puķēklji sēžas uz rokām..."). Savukārt dziesma "Snedehat" ir graciozs, izsmalcināts ģitāroka paraugs — tās teksts akurāt balansē starp homoerotiskām vēlmēm un liegām, skumjām noskaņām. Skaista ir albuma izskaņa — "Disappointed", kurā Morisejs teic: "Šī ir pēdējā no dziesmām / kuras jebkad esmu dziedājis / nē, es atkal esmu pārdomājis." Noteikti atradīsies oponents, kas pārmetīs viņam sīku problēmu uzsvēršanu tik spāpīlētā atmosfērā, pie tam aizrādot, ka visas tās ir sagūdotas un mākslīgi izkalkulētas. Taisnību zina vien pats Morisejs — ja arī tā būtu, tas maz ko nozīmē, jo jebkurā situācijā viņš spēš

uzdot atmaskojošus jautājumus.. parastūit aiz nerviem tos, kam sveša viņa ģenialitāte. Morisejs atrodas ārpus pašapmierinātības un taucainās svētlaimes pasaules ("Atstājiet mani vienu / es tikai dziedu..."; "...ieajj mani miegā / es esmu tik noguris dzīvot / nedomini mani no rita / es būšu aizgājis prom / jo saipi ir labāka pasaule / kaut kur tādi noteikti jābūt...")

P.S. Tik tikko iznācis jaunais Moriseja skapdisk "Kill Uncle".

Speciāli "Universitātes Avīzei"
IVO GOLDMANIS

SPĒKS IR SPĪTĪBA

Šodien esmu Daugavpilī. Pēc pusstundas man norunāta tikšanās ar diviem, manuprāt, interesantiem cilvēkiem. Valdis Rundzāns ir grupas "ELPA" muzikālais līderis. Viņš spēlē basģitāru un ir tādu daudziem zināmu dziesmu autors kā "Ezers", "Gan es tevi izauklēšu". Jānis Logins grupā veic taustiņinstrumentālista un solista funkcijas, viņa pazīstamākās dziesmas, šķiet, ir "Kad būsi piedzimis" un "Sena dziesma". Ak, jā, aizmirsu pateikt, ka Jānis ir arī Daugavpils Pedagoģiskā institūta estrādes mūzikas klases pasniedzējs. Māca saviem studentiem brīnišķīgas lietas — aranžēt mūziku, basa, bungu, sintezatoru spēli.

— Jau ilgāku laiku "ELPA" uzturas pagrīdē, kāpēc?

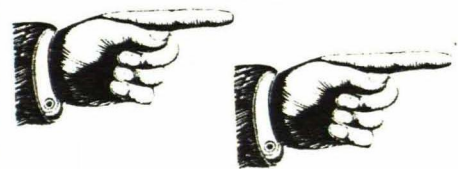
Jānis: — Neuzskatu, ka mēs atrodamies pagrīdē. Acimredzot tās iestādes, kurām vajadzētu interesēties par mūsu radošo darbību, ir mazliet nobīdījušas mūs otrā plāksnē.

Kas attiecas uz mūzikas cienītājiem republikā, tad viņiem tāds iespāids tiešām varētu rasties, jo pašreiz aktīvi nekonzertējam. Taču, protams, darbojamies, turklāt diezgan paliekošos virzienos. Ņemot vērā Daugavpils specifiku, mums ir jāizveido savs kultūras centrs Latgalē. Kā mūziķi varam palīdzēt tā izveidošanā, iegādājoties un nokomplektējot skaņu ierakstu studiju. Tur varētu ierakstīt visu žanru mūziku. Protams, arī savējo,

(Turpinājums 13.lpp.)

SVEICAM

kaimīņuniversitātes Studentu kluba darbinieci Tiju Auziņu un viņas "Bildes" ar uzvaru 1990. gada Mūzikas aptaujā. "Bildes", kā zināms, tika atzītas par gada nozīmīgāko notikumu popmūzikā un saņēma galveno balvu "Raimonds". "Tā nav balva tikai organizētājiem", teica Tija, "tā ir balva muzikantiem, balva tiem, kas sēdēja zālē. Visi ir tā sapinušies, ka viens bez otra nevar iztikt."

"Crazy...Babies... When they were born they were born to be wild. Some say I'm another devil's child," patiesi fascinējošā balsī vēsta Ozijš Ozborns. Nu un tad? Vai tāpēc vien mūs, viņa klausītājus un fanus, gaida sātana bērnu liktenis? Taču GATIS LĪDUMS, žurnāla "Pakāpieni" mūzikas nodaļas vadītājs, par to ir citās domās.

— Tas ir ļoti reāls jaunums. Es pats pēc savas karstākās pārliecības esmu baigais metālists. Sāku ar Black Sabbath, Oziju Ozbornu, pēdējie elki bija Metallica. Bet runa ir par garīgu jautājumu, kur vairāk nevalda notis, bet gan gars, kuru šī mūzika rada. Viena lieta, ja tie ir vienkārši "velna puikas", kas aiz šī imidža sienām kritizē sabiedrību. Taču ir konkrēti mūziķi, kas pirms koncertiem, ierakstiem izlūdzas Sātanam svētību savam darbam. Pilnīgi oficiāli un atklāti viņi nodod savas dvēseles Sātana kalpībā. Viņi to afišē — mēs eam sātana kalpi, un šī mūzika ir mūsu sātāniskā misija. Un tā kā šis gars pār viņiem

draņķīgi, es pie Black Sabbath forši nomierinājos, bet vēlāk kļuva divreiz draņķīgāk.

Baiba: — *Bet pats mūzikas stils jau nav jaunums.*

Māris: — *Jāatzīst, ka, klausoties šo mūziku, es jūtu — jā, tā izstaro enerģiju, taču tas nemudina mani graut, iznīcināt, nerosina mani jaunumu.*

Baiba: — *Man tāda doma prātā nav bijusi.*

— Jā, jā, ļoti labi. Taču, ja gars ir mūžīgs, kas esam mēs pret to ar saviem 18—20 gadiem? Tas, ka tu šodien neredzi sekas mūzikai, ko klausījies vakar, nenozīmē, ka neredzēsi tās nākotnē. Diemžēl par to liecina pasaules prakse. Milzīgas grāmatas ir sarakstītas par sātānisko rokmuziķu gaitām. Viņiem ir grandiozi slavas kāpieni, bet gals ir briesmīgs — sajukšana prātā vai pašnāvība.

Māris: — *Tāda ir Sātana pateicība par labu kalpību?*

— Jā, tā to var nosaukt.

Māris: — *Kuras grupas sludina sātānismu?*

— Ir mūziķi, kas spēlē neitrālu mūziku, taču tai pašā laikā ir arī Sātana pielūdzēji. Un

mūziku. Tā ietver sevī visus stilus, arī heavy metal. Tās ir misioneres dziesmas, kas stāsta par Dieva meklējumiem un atrašanu, par Viņa žēlastību, mīlestību un piedošanu. Kad es to atklāju, sapratu, ka man par to ir jārunā, jo ļoti daudzi metālisti nezina, ko likt vietā. Mūzika jau ir tikai tukšs trauks, kurā var ieliet labu vai sliktu saturu.

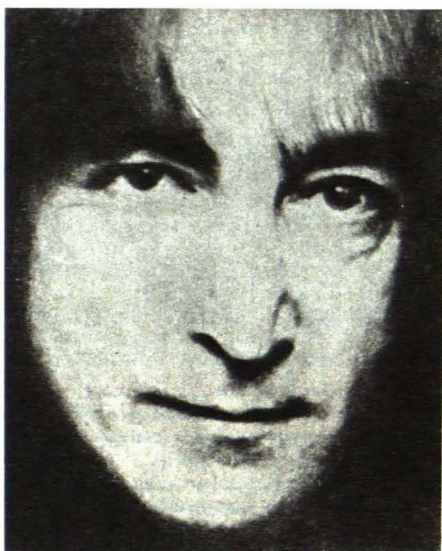
Baiba: — *Tatad pašu heavy metal stilu nevar uzskatīt par sliktu, jo Sātānu var pagodināt arī ar blūzu.*

— Bez šaubām, arī simfonijas spēlējot.

Māris: — *Starp citu, vai ir piemēri?*

— Jā, diemžēl sāpīgs piemērs ir Mocarts. Viņš bija atklāts spūristis. Mūzikai nav teksta, taču, ja Mocarts kalpoja Sātanam, tad arī pagodināja viņu ar savu mūziku. Tas ir šausmīgi skumji, jo man pašam Mocarts ļoti patika. Kā mēs zinām, arī viņa gals nebija sevišķi labs.

Apsūdzēt kādu stilu vispār ir pilnīga muļķība. Tikpat labi krievu var nosaukt par sātānistu tāpēc, ka viņš runā krieviski. Mūzika ir

♪ Džons Lenons.

valda, tas iedarbojas neatkarīgi no tevis.

Tu pat vari nesaprast valodu un nebūt īpaši muzikāls, bet, klausoties to, tu pats pastiepi roku pretī šai mūzikai. Šis gars nav nekāds humorists. Viņš agri vai vēlū tavu pastiepto roku satvers, un tad tikt vaļā ir ārkārtīgi grūti, pat neiespējami.

Baiba: — *Taču man ir atsevišķi mirkļi, kad es jūtos draņķīgi un, klausoties "metālu", nomierinos. Šādos brīžos tas man ir vajadzīgs, tāpat kā klasiskā mūzika, es pat domāju, tas ir viens un tas pats, jo iemieso sevī garīgo ietekmi.*

— Lūk, beidzot tu to pateici — GARĪGĀ IETEKME. Šis gars valda mūzikā, kurai tu neapzināti sniedzies pretī. Varbūt viņš tev neliks tūlīt iet un slepkavot cilvēkus, kaut gan arī tas notiek šajos koncertos, taču tu nonāc viņa iedarbības sfērā. Starp citu, kad man bija

SĀTANA PIELŪDZĒJI

ir grupas, kas no skatuves sludina atklātu sātānismu, pagodina Sātānu ar savām dziesmām, viziteiktāk, — Venom, Black Sabbath, Eliss Kupers.

Labs piemērs, kā darbojas šis otrais ešelons, kurā vienkārši dzied sātāna pielūdzēji, ir "The Beatles". Džons Lenons bija atklāts Sātāna pielūdzējs un Dieva nīdējs. Viņš nāca atklātībā ar paziņojumu, ka pārdevis savu dvēseli Sātanam par "The Beatles" panākumiem. Kā Lenons gāja bojā, mēs visi labi zinām. Tā viņš samaksāja par šiem panākumiem.

Baiba: — *Bet tas taču nenozīmē, ka "The Beatles" sludina sātānismu.*

— Nē, vienīgi viņu panākumi ir nopirkti par cilvēka dvēseles cenu. Tas ir darījums ar Sātānu, un abas puses savu vārdu turējušas.

Māris: — *Pēc visa dzirdētā jājaudā: ko tad mums, heavy metal faniem, klausīties?*

— Kad Kristus man atvēra acis, un es ieraudzīju šo jaunumu, sapratu, ka sātāniskais metāls nav savienojams ar kristīgu dzīvi, ar sekošanu Jēzum Kristum. Tā bija traģēdija. Taču, tā kā Dievs savus bērnus nekad nelaimē nepamet, ir grupas, kas spēlē mūsdienu kristīgo

♪ Volfgangs Amadejs Mocarts. Jozefa Langes nepabeigts portrets (1782), Zalcburgas Mocarta muzejā.

valoda, kas kalpo konkrētai cilvēku grupai informācijas saņemšanai un tālāknodošanai.

Māris: — *Un kur var iegūt kristīgās mūzikas ierakstus?*

— "Pakāpieni" saņēma dažas nīknas vēstules, kur bija teikts: jūs reklamējat nepieejamu mūziku. Tā kā "Pakāpieni" informē par kristīgo mūziku, mēs arī informējam par mūsu rīcībā esošajiem ierakstiem. Bez maksas tos ierakstām. Piebildīšu, ka izveidojusies laba sadarbība ar radio raidījumu "Ritms", kas man atvēl 7-8 minūtes, lai es stāstītu par kristīgo rokmuziķu un to atskaņotu. Izdevīgi būtu atvērt ierakstu studiju, bet tas saistās ar finansēm. Par kristīgas rokmuziķas ierakstiem prasīt naudu ir tikpat brutāli kā prasīt 25 rubļus par Bībeli.

Ģatim oponēja un drusciņ arī piekrita BAIBA MELNACE un MĀRIS PUĶĪTIS

(Sākums 11.lpp.)

sākot no visām vecajām dziesmām līdz pat pašām jaunākajām, jo vēl tagad daudzi mūs atceras tikai pēc tādām dziesmām kā "Karaliene Fantāzija" vai "Ezers", kas nebūt nav uzskatāmas par mūsu elites dziesmām — bija un ir daudz labākas. Galvenais, lai viss, kas Daugavpilī tiktu radīts muzikālajā jomā, nekur nepazustu. Domāju, ka varētu apmierināt arī citu latviešu grupu vēlmi ierakstīties, jo radio studija ir diezgan noslogota un daudziem nav iespējams tajā iekļūt.

Valdis: — Runājot par skaņu ierakstu studiju, — tas ir tikai viens no darba virzieniem. Otrais — cenšamies, lai izveidotu kultūrvidi tiem trīspadsmit procentiem latviešu, kuri te dzīvo.

Neskatoties uz to, ka pašlaik it kā esam palikuši ēnā, tomēr tapis jauns muzikāls materiāls, ierakstījām radio studijā septiņas jaunas dziesmas, uzfilmējām koncerta televīzijas variantu un beidzot arī videoklipu dziesmai "Sekretāre".

Jānis: — Gribu vēl piebilst, ka atbalstām kultūras ministra Raimonda Paula idejas, ka audzināšana ir jāizvērs skolās jauniešu un bērnu vidū. Vienkārsi: sēžamies mašīnā un braukājam pa skolām. Es un mans kolēģis Ivars Caune paņemam sintezatoru, tam ir dažādi pūšamo, sitamo un stūgu instrumentu tembri un ļoti elementāri iepazīstinām bērnus ar šiem instrumentiem.

— Jūs teicāt, ka esat uzrakstījuši daudz jaunu dziesmu. Vai šīs atšķiras no tām, kuras jūs spēlējāt, teiksim, pirms septiņiem gadiem?

Jānis: — Te jāsaka, ko mums ieteica republikas mūzikas dzīvī ietekmīgas personas, lai "Elpas" karjera būtu veiksmīga. Vieni — kaut ko monolītu, citi — kaut ko vienkāršu, vēl citi — vairāk šovelementu. Pēdējās dziesmās varbūt esam vairāk padomājuši par šiem faktoriem. Kaut gan es pats domāju, ka mūzika "rakstās" tāda, kāda tā ir. Varbūt zemapziņā tu domā, ka tā varētu patīkt publikai un, ņemot to vērā, stils varbūt mainās. Citī, kas seko līdzī mūsu mūzikai teic, ka savs stils tomēr esot palicis.

Es uzskatu, ka pirmajā programmā bija tādas labas dziesmas kā "Skopums", "Es savā zemē", "Un tas ir viss". Toreiz nebija labu instrumentu, tad Aldis Ermanbriks pats izvēlējās, ko ierakstīt, ko nē. Viņš "paņēma" to dziesmu, kuru bijām "uztaisījuši" pāris stundās, kaut gan uz to laiku mūsu vizītdziesmas bija iepriekš nosauktās. Tiešām nezinu, vai ir kas radikāli mainījies.

♪ "Elpa" no kreisās
Ivars Caune, Jānis
Logins, Valērijs
Ņikitins, Valdis
Rundzāns.

Valdis: — Atrodamies šādā situācijā: ja sāksim meklēt jaunus izteiksmes līdzekļus, jaunas formas — mūs galīgi neņems pretī. Nav liela izvēle, un cilvēki klausās visu. Viss notiek ažiotažas viļņos — Roženštrauha vilnis, trimdas grupu vilnis. Tas parāda, ka pati sabiedrība ir slima. Bet mēs paši taču arī atrodamies sabiedrībā, veidojam mūziku, domājam, kā gribam domāt, un rezultātā vieniem patīk, otriem — nē.

Jānis: — Bet tomēr visas mūsu likstas ceļas no ekonomikas un politikas. Tāpēc par šo jautājumu diskutēt ir ļoti grūti. Ja vēders ir tukšs un mugurā nav ko vilkt, tad kaut kādu alternatīvu mūziku ir grūti piedāvāt.

— Ja es jautātu jūsu dziesmas "Spēks" vārdiem: "Kurš ir tevī spēcīgākais spēks?"

Jānis: — Tas ir tīri filozofisks jautājums. Domāju, ka Spēks šai gadījumā ir Spītība, šī vārda labākajā nozīmē, tas, ka neskatoties uz dažādām likstām, esam atraduši ceļus, kā eksistēt, kā varētu atstāt aiz sevis kaut ko paliekošu.

Valdis: — Tīri cilvēciski vērtējot, katrā pašā jau tas Spēks slēpjas. Vienam tas ir, citam — nav.

— Tā spītējot jūs turaties kopā jau daudzus gadus. Vai nav bijusi doma mest visu pie malas un nodarboties ar ko citu?

Jānis: — Nekad tā nav bijis. Protams, jebkurš no mums var strādāt skolā — mācīt mūziku. Taču cīnīties ar tām skolas programmām, manuprāt, ir stipri bezjēdzīgāks darbs nekā tas, ko darām pašlaik. Un iet arī gadi, un tas ir viens no iemesliem, kāpēc nedrīkst svaidīties. Jzjaukt visu ārā!? Pietiek, ja ir divi trīs klausītāji, kuriem patīk mūsu mūzika, lai varētu normāli eksistēt un strādāt.

Valdis: — ... Normāli jau neeksistēsi!

Jānis: — Tīri finansiālā ziņā, protams, nē. Bet emocionālajā un garīgā ziņā ar to pilnīgi pietiek.

Valdis: — Vienreiz pat uzdeva jautājumu, kā vispār Daugavpilī varēja rasties tāda grupa?

Tomēr ir radusies. Tā vide, kas apkārt, ir veidojusi tiešām kaut kādu spītību. Cik tad var dzīvot galīgi trūli — bez emocijām, bez idejām! Vienkārsi eksistēt!

Jānis: — Vēl viens dziedziņš, kas satur mūs kopā — rajona vadošās instances, kas pēdējā laikā ļoti palīdz.

— Vai jūs šeit, Daugavpilī, pazīst? Prasa autogrāfus uz ielām?

Valdis: — Vienreiz tāds gadījums bija. Taču tas nav mūsu pašmērķis.

— Liekas, jūs esat aizņemti ļaudis, bet — ja gadās kāds brīvāks brīdis?

Valdis: — Esam lieli spīdveja cienītāji. Blakus mūsu kultūras namam atrodas stadions, kurā trenējas Baltijā vienīgā augstākās ligas spīdveja komanda — Daugavpils "Lokomotive". Vispār tas ir pats populārākais sporta veids mūsu pilsētā. Arī mēs bieži esam tribīnēs, ja vien ir brīvs laiks un neesam izbraukumos.

— Atskatoties pagātnē, man liekas, ka tik maksimālistiski kā "Elpa" neviena cita latviešu grupa nav sākusī. Kā jūs komentētu grupas, kuras ir savas darbības sākumā?

Jānis: — Man šķiet, ka daudzas jaunās grupas ir pārņēmušas krievu grupu izteiksmes līdzekļus, it kā izklīdzot lozungus, neveltot īpašu uzmanību aranžējumam. Šai mūzikai ir tāds precīzs formulējums, ko izteicis grupas "Звуки Му" līderis, sakot, ka viņi spēlējot "русские народные галюцикации" stilā. Negribu nevienu aizvainot, bet mums laikam ir "latviešu tautiskās halucinācijas".

— Tagad daudz tiek runāts par Latgali — par atpalcību kultūras sfērā, arī politikā.

Jānis: — Tā ir ļoti smaga problēma. Es neesmu politiķis, taču domāju, ka iemesli jāmeklē sākot ar 1940.gadu, kad te sāka pastāvēt "kultūra", jāpapēta, kā pie mums ir attīstījies šis "ceļš uz komunismu". Vienkārsi jāizvērtē, kas ir bijuši mūsu vadītāji, kā un uz ko viņi virzīja, un kur tagad esam nonākuši.

Valdis: — Daugavpils kā pilsēta ir jāaizstāv. Ir jāpadomā par to, kā šeit dzīvo latvieši, kuru vairs palicis tikai trīspadsmit procentu. Neviename jau agrāk par to nebija nekādas daļas, — tikai tagad, kad ūdens jau smeļas mutē, tevi kāds ievēro.

Jānis: — Vienīgais mīnuss, ka "stagnācijas" laikā liela daļa latgaļu ir izbraukuši. "Šeit ir grūti, te ir daudz iebraucēju, jābrauc uz Rīgu, kur vēl ir daudz maz normāli" — tādas bija daudzas domas. Ja visi tomēr būtu palikuši savās vietās, mēģinājuši cīnīties, tad mums visiem pašlaik būtu daudz vieglāk. Bet tagad jau tie īstie patrioti sāk atgriezties, piemēram, Anna Rancāne. Cepuri nost! Arī to priekšā, kas ir iestājušies Daugavpils Pedagoģiskā institūta Teātra fakultātē. Cerēsim, ka viņi šeit paliks un projām nebrauks. Tas jau būtu pavisam normāli.

— Jums ir patiesi internacionāls kolektīvs. Kā jūs visi kopā sadzīvojat?

Jānis: — Lieliski sadzīvojam. Priekšnoteikums ir tikai viens — MŪZIKA. Taču izdarīts arī svētgāds darbs — krievu kolēģiem iemācījām latviešu valodu. Soloģitārists Valērijs Ņikitins un bijušais bundzinieks Andris Proščenko tagad raiti runā tīrā latviešu valodā. Vēl varētu piebilst to, ka mūsu jaunais bundzinieks Vilnis Krieviņš, šķiet, ir vienīgais mūziķis Latvijā, kurš veic tik tālu ceļu no mājām līdz mēģinājumu vietai. Varat iedomāties Liepāja — Daugavpils!

Valdis: — Roks jau pēc savas būtības ir internacionāls. Ļoti patīkami, ka Daugavpilī ir krievi, kas saprot mūs un mūsu kultūras problēmas, paši iekļaujas muzicēšanā kopā ar latviešiem. Lūk, tie ir īstie krievi!

Februāris '91, Rīga — Daugavpils — Rīga
EGILS JUKŠA

SKAISTUMS + SPĒKS = ROKENROLS

Meitenes, kas dejoja "Argo" zālē izskatījās sievišķīgas un skaistas. Viņas nebūt nesvēra 40 kilogramus. Tās bija pašas parastākās meitenes, kas studē kopā ar mums. Taču šeit viņas kļuva īpašas meitenes. Viņas izplauka kustībā.

Manu pārsteigumu nomainīja ziņkārība, un es steidzos nodarbības vadītājam Uldim jautāt:

- Vai akrobātisko rokenrolu var dejojot katra meitene?

- Nodarbības apmeklēt var katra meitene, un es garantēju, ka šeit viņa noteikti kaut ko iemācīsies (ja vien pati gribēs). Vai viņa dejos akrobātisko rokenrolu - tas atkarīgs no partnera.

Tad par ziņkārības objektu kļuva vīriešu kārtas pārstāvji. Pajautāju meitenēm, kuras dejoja:

- Kādam jābūt jūsu partnerim?

- Spēcīgam vīrietim, kurš spēj izjust dejas ritmu. Akrobātiskā rokenrola specifika ir šāda: partnere izpilda vingrojumus, bet partneris uztrenē muskuļus.

Kā apgalvo Uldis, tad dejojājam vēlams būt vismaz 10 kilogramus vieglākam.

Uldim vadīt akrobātiskā rokenrola kursus palīdz Natālija. Abi viņi ir Tehniskās Universitātes Akrobātiskā rokenrola kluba biedri. Kopā dejo kopš oktobra. Natālija ar savu iepriekšējo partneri kļuva par republikas vicečempioniem. Uldis (kā viņš pats par sevi izsakās) ir vienkārši viens liels rokenrola fans. Juridiskās fakultātes 3. kursa students. Rudenī nodibināja akrobātiskā rokenrola kursus Universitātē. Bet pēc pirmās tikšanās ar Natāliju viņi abi nedēļas laikā sagatavoja programmu un aizbrauca uz Maskavas atklāto čempionātu. Tad arī saprata, ka sader viens ar otru un ar rokenrolu. Nākošajās sacensībās - starppilsētu turnīrā Harkovā - viņi jau bija uzvarētāji.

Natālijai es uzdevu šo pašu jautājumu par to, vai akrobātisko rokenrolu var dejojot katra meitene. Viņas atbilde bija šāda:

- Rokenrolu dejojot iemācīsies katra meitene. Cilvēka skaistums un iespaids par viņu ir atkarīgs no tā, cik viņš ir par sevi pārliecināts un

☛ ROKENROLS kā muzikāli ritmiska struktūra radās 30.gadu beigās un 40.gadu sākumā. Toreiz tā bija melno un krāsaino amerikāņu mūzika.

☛ Kā deja tas turpināja svinga tradīcijas. Tieši svingā radās neparastie triki un kāju vēzieni, kas vēlāk atnesa pasaules slavu rokenrolam.

☛ Oficiālā rokenrola dzimšanas diena ir 1954. gada 12. aprīlis, kad pasaules ekrānos parādījās slavenā filma "Rock Around the Clock" ar Bila Heila piedalīšanos.

☛ 60. gadu sākumā dažās musulmaņu zemēs par rokenrola izpildīšanu draudēja pat cietums.

jūtas brīvi. Es nezinu, vai katrai meitenei šeit izdosies iemācīties dejojot akrobātisko rokenrolu. Taču es gribu iemācīt viņai justies brīvai. Šķiet, tad viņa kļūs vēl skaistāka.

Natālija ir nodarbojusies ar dažādām dejām. Patlaban viņa vēl mācās Kultūras un izglītības darbinieku tehnikumā. Būs pašdarbības tautas deju kolektīva vadītāja. Taču viņai ir kāds nākotnes sapnis, bet tas saistīts ar rokenrolu. Natālija gribētu kādreiz atvērt savu rokenrola privāstudiju.

- Rokenrolā esmu atradusi sevi. Tāpēc gribu kaut ko iemācīt arī citiem.

Bet galvenais taču ir pamēģināt. Varbūt atklāsiet sevī jaunas potences, līdz šim neapzinātu talantu. Varbūt vismaz labi dejosiet. Piemēram, Inga no Pedagoģijas fakultātes teica tā:

- Esmu dejojusi dažāda tipa dejas. Tagad pienākusi kārta rokenrolam. Tas ir kaut kas neparasts, vilinošs, interesants. Dažreiz man šķiet, ka es visu dienu dzīvoju tikai ar domu par vakarā gaidāmo treniņu.

Gribot negribot arī par manas ziņkārības objektu kļuva rokenrols. Tādēļ jautāju:

- Kas tas ir: deja vai sports?

Uldis: - Tas ir sports.

Natālija: - Gan sports, gan deja.

Inga un Ieva: - Grūti pateikt ... Drīz to ieklaus olimpiskajās spēlēs. Bet tomēr tā ir deja.

Visbeidzot meitenes un puīši, kas trenējas Ulda un Natālijas vadībā, atzinās:

- Mūsu kolektīvs ir foršs un "Argo" zālē ir jauka.

Varbūt arī tu pamēģināsi? Tiksimies otrdien, trešdien vai ceturtdien pulksten 18.00 "Argo" zālē. Aizkraukles ielā 12^a. Nāc tik šurp!

JOLANTA APINE

P.S. Gaidīti abu dzimumu studenti.

Foto autors JĀNIS ĀBOLTIŅŠ

JŪSU LAIMES HOROSKOPS 1991. GADAM

AUNS

21. marts —
20. aprīlis.

Valdošā planēta — Marss

1. dekāde — 21. marts — 31. marts.

Pēc nogurdinošām pārmaiņām par stabilizāciju pirmajā pusgadā rūpēsies Saturns un Jupiters. Esiet pašapzinīgi un plānojiet lielus darbus. Taču Saturna ietekmē arī esošie pienākumi būs saistoši. Tāpēc jums rūpīgi jāpārdomā, kas darāms. Jūnijā, iespējams, piepildīsies vēlēšanās, kura jau sen bija jūsu sapnis. Janvārī, martā un jūnijā jūsu attiecības ar apkārtējiem nebūs sarežģītas. Augustā, oktobrī un galvenokārt novembrī darīsiet labi, ja sasprindzinājumu "nenobīdīsiet malā". Savas iespējas oktobrī un novembrī izvērtējiet pavisam lietiski!

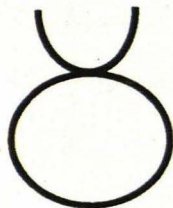
2. dekāde — 1. aprīlis — 10. aprīlis.

Urāns kopā ar Sauli prasa gatavību uz pārvērtībām. Ja darbā bija neveiksmes, tās nomainīs panākumi. Arī Neptūns jūs ietekmēs. Daudz no tā, kas agrāk bija svarīgs, zaudēs nozīmi.

Palielināsies jūsu jūtīgums, taču centieties izvairīties no konfliktiem. Janvāris un, jo sevišķi, marts un jūnijs ir labākie mēneši. Laime no jums nenovērsīs vaigu. Bet oktobrī un novembrī attiecības ar partneri būs ļoti trauslas. Uzmanību: septembrī, novembrī un decembrī nevajag daudz riskēt.

3. dekāde — 11. aprīlis — 20. aprīlis.

Jūs varat būt ļoti pašāpziņi, jo nepeldat pret straumi. Plutons pastiprina vēlēšanos būt pārkam. Attūstiet vairāk aukstasinību (nosvērtību) un ļaujiet, lai laiks un apstākļi strādā jūsu labā. Februārī un novembrī, sevišķi decembra sākumā ieteicams atkāpties. Par to Venēra jūs atalgojīs janvārī, martā un jūlijā ar mīlas laimi. Augusts — jūsu mēnesis — nesīs pārsteigumus labākajā nozīmē kā darbā, tā arī personīgajā dzīvē.

VĒRSIS

21. aprīlis —
20. maijs.

Valdošā planēta — Venēra

1. dekāde — 21. aprīlis — 30. aprīlis.

1991. gads — svarīgs gads, sākas jauns dzīves posms. Plānojiet to ļoti pārdomāti. Saturns tagad pārbauda jūsu izturību. Vairāk padomājiet par sevi un attiecībām ar partneri! Kompromiss ir dzīves pamatprincips, un tā Saturns jūs ierobežo. Savus spēkus izmantojiet taupīgi, kaut arī no janvāra līdz maijam to nāksies grūti izdarīt.

Darīsiet labi, ja pārāk kritiski nevērtēsiet visu, ar ko jums nāksies saskarties, tieši finansiālajā jomā. Šis gads jums prasīs pacietību, nākošais noteikti

būs vieglāks.

2. dekāde — 1. maijs — 10. maijs.

1991. gadā jūs būsit ideju un darboties dziņas pārpilns. Urāns aktivizēs arī pioniera garu: tiekšanos pēc pozitīvām pārmaiņām. Arī savstarpējās attiecībās jūs piedzīvosit ilgu, vēl nepieredzētu saprašanu.

Baudas jūsu dzīvē ieņems svarīgāku vietu nekā jebkad agrāk. Februārī, maijā un oktobrī pavisam netraucēti varēsiet nodoties mīlas priekiem. Nesasprindzinātā atmosfērā viegli izdosies izprast savas kļūdas. Būtiski sarežģītāks būs janvāris, jūnijs un decembris, jo jūs greizsirdīgi pieķersities savam partnerim. Ja jūnijā un jūlijā par daudz gribēsiet, viss var izslīdēt no rokām.

3. dekāde — 11. maijs — 20. maijs.

Plutons opozīcijā pārbaudīs jūsu pašvaldīšanos un jūsu tieksmi valdīt. Darbā forsēsiet panākumus, nepārvērtējiet savas spējas! Personīgajā dzīvē pastāvēs tendence izšķirties otra vietā. Tas radīs problēmas. Pievērsiet uzmanību tam, lai jūsu prasība pēc varas un kontroles, neiziet no rāmjiem. Augustā, septembrī un novembrī piedzīvosit brīdinājuma signālus savai veselībai. Jūlijā, augustā, septembrī un visvairāk decembrī jūsu partneris priecāsies par maiguma izpausmēm un iejūtību. Pavasarī un novembrī Venēra dāvās dzīves atvieglinājumus un skaistas stundas divatā.

DVĪŅI

21. maijs —
21. jūnijs.

Valdošā planēta — Merkurs

1. dekāde — 21. maijs — 30. maijs.

Saturna ietekmē jūsos notiks pozitīvas pārmaiņas, uzlabosies raksturs, protams, ja papūlēsities to mainīt. Jūs varēsiet veikt priekšdarbus izšķirošiem pasākumiem. Arī personīgajā dzīvē viss būs pilnīgā kārtībā, jūsu attiecības būs stabilas.

Ja jums ar partneri ir lieli plāni, nevajag ilgāk šaubīties. Tikai augustā vajadzētu pieņemt izšķirošus lēmumus.

Mīlas zīmes paēnā jūs būsit janvārī, martā, aprīlī, jūnijā un novembrī. Atcerieties savu jautrību un atraisītību, attiecībās nevajag būt par daudz nopietnam. Decembrī uzmanieties no piedzīvojumiem!

2. dekāde — 1. jūnijs — 11. jūnijs.

1991. gadā — pārsteidzošas tikšanās radīs priekšrocības darbā un personīgajā dzīvē. Nenošvērtība prasīs jums daudz spēka. Neptūns neļaus jums atšķirt šķietamību no īstenības.

Jūsu Urāna-Neptūna stāvoklis varēs atņemt nepatīkamus pārdzīvojumus, jo tie būs saistīti ar iedomību, jūsu vājībām.

Jupiters jūnijā un jūlijā solīs panākumus, kurus jūs novembrī un decembrī nedrīkstēsiet sabojāt ar savu vieglprātību. Februārī, oktobrī un decembrī flirts draudēs kļūt par spēli ar uguni.

Harmoniskas un pilnas ar draudzīgiem pārstei-

gumiem būs jūsu attiecības janvārī, martā, aprīlī un jūnijā.

3. dekāde — 12. jūnijs — 21. jūnijs.

Tas būs izlaušanās (pārārvuma) gads. Plutons stiprinās jūsu pārliecības spēku. Jūs savus mērķus varēsiet skaidri formulēt un jums pietiks spēka aizstāvēt savu viedokli. Bet viss jums tikai tad izdosies, ja jūs atstāsiet vecās, labi pazīstamās takas. Nelieciet visiem dancot pēc savas stabules, tas var novest pie stipras pretreakcijas. Augustā un septembrī jūs būsit uzvarētāja lomā. Decembrī jums jārikojas ar apdomu, citādi jūsu gatavība riskēt radīs situāciju, ka jūs apsēdīsities uz nepareizā zirga. Janvārī, martā, maijā un jūnijā pār jums valdīs mīlestība un greizsirdība.

VĒZIS

22. jūnijs —
22. jūlijs.

Valdošais — Mēness

1. dekāde — 22. jūnijs — 1. jūlijs.

1991. gadu jūs varēsiet sekmīgi aizvadīt darbā, ja tikai jūs no bailēm neatsacīsities un nebremzēsiet sevi un ja neaizmirsīsiet savus dzīves priekus.

Tā kā jūs pēdējos gadus esat par daudz strādājis, jums steidzīgi nepieciešams atpūtas periods. Venēra, laimes planēta, būs labvēlīga jūsu Saulei februārī, martā, aprīlī, maijā, jūnijā un augustā. Oktobrī un novembrī Jupiters atvieglos dzīvi un nodrošinās dažādas iespējas. Jūnijā un novembrī jūs pret savu partneri reaģēsiet pārāk emocionāli. Arī aprīļa otrajā pusē jums jāapvalda lieli garastāvokļa maiņu uzliesmojumi.

2. dekāde — 2. jūlijs — 12. jūlijs.

Jūsu reālistiskais prāts un cilvēku pazīšana tiks pakļauta pārbaudījumiem. Jūsu nostāja mainīsies, jūs tiksiet izsists no ierastajām dzīves slīdēm. Varbūt tas jums palīdzēs atbrīvoties. Jūs ļoti darīsiet, pieņemot svarīgus lēmumus tikai pēc kritiskām pārbaudēm. Maijā jums jāizvairās no jaunām prasībām. Modrība, lai jūs netiktu piekrāpts, būs vajadzīga arī augustā un septembrī.

Janvārī, martā, jūlijā un septembrī trūkstošā skaidrība varēs izraisīt atsvešināšanos no partnera. Labākās kārtis jaums būs aprīlī, jūnijā, novembrī un decembrī.

3. dekāde — 13. jūlijs — 22. jūlijs.

Supergads gaida uz jums. Sākot ar februāri, jūsu darbiem nebūs robežu. Labs Plutona tranzīts jums palīdzēs viegli piepildīt savas vēlēšanās. Darbā varat rēķināties ar atzinību. Jūsu partneris jūsos atklās pārsteidzošas jaunas īpašības. Jūs būsit noteiktāks un gaidīsiet arī no viņa atbilstošu ieguldījumu jūsu abu attiecībās. Ar sevi ļoti apmierināts. Jūs piedzīvosit labu laiku februārī, aprīlī, jūnijā, novembrī un decembrī. Augustā un septembrī jums rūpīgi jāglabā nauda. Janvārī, martā, jūlijā un septembrī jūs par daudz tieksities ņemt no citiem cilvēkiem.

(Turpinājums sekos)

Izmantots žurnāls "Prima"

Jaunatnes tūrisma firmas aicinājums

Ja Jums starp sesijām atliek nedaudz brīva laika, aicinām nedaudz pastrādāt. Firmai vajadzīgi

- labi tulki
  - zinoši gidi
  - enerģiski administratori
  - jauka sekretāre.
- Pieteikties: Rīga-6, a/k 144

Vokālā studija
"Uldis & Co" ielūdz Jūs
pilnveidot vokālā talanta
iedīgļus. Nodarbības notiks
pirmdienās
no pl.15⁰⁰ līdz pl. 17⁰⁰.
Pulcēties pie Mazās aulās
durvīm.

LU "IMPRO" un sporta un kultūras centrs "HEI" organizē netradicionālu sporta un spēļu dienu.

Laiks:31. marts Vieta: LU Pedagoģijas fakultāte Jūrmalas gatvē 74-76
Programmā: darti, švambols, armrestlings, domino būve, skeitbords, sprīžošana, basketbols boksa cimdus, un pārsteigumi. Aicināti piedalīties visi interesenti jeb pavasarī, silti vēji— atvērsim sirdis jauniem veidiem!

Sanāk, sanāk, kas samaksājuši!
Vēl viena vieta uz slēpēm ir brīva!

Vienreizēja, bet varbūt atkārtojama izdevība baudīt elpu aizraujošo braucienu ar slēpēm pa Kaukāza kalniem! Martā un aprīlī aicinām visus slēpotpratējus un slēpotnepratējus uz Najčiku. Par 220 rbļ. 7 dienās Jums tiks radīta iespēja labi atpūsties un izklaidēties, kā arī apgūt kalnu slēpošanas prasmi. Pasteidzieties, kamēr sniegs nav nokūsis un kalni vēl stāv savā vietā! Sīkāka informācija un pieteikšanās pa telefonu:295971.

Pērk Jāņa Poruka kopoto rakstu

(J. Rozes izdevums
1929. gadā)

1.,2.,3.,4.,8.,10.,12.,
13., 14.,16. sējumu.
Zvanīt 456762
(vakaros).

Maina ārzemju latviešu
darbu izlasi
"Pasaules spoguļi" pret
Aspazijas I,II sēj.
tel.265509

LU students pērk vai
nomā IBM PC/XT/AT
pilnā komplektā.
Zvanīt:992871 Ingus

Ne pārāk vecs latviešu komersants
(27, ņemt vērā — uz viņpasauli
tik drīz netaisās!)

Pašos visnopietnākajos nolūkos
ņems savā aizgādībā mīļu, maīgu
un jauku būtni:

Komersantam rakstiet:
226065, Rīga-65 a/k 79
P.S. Viriešu dzimuma būtnes
lūdzu neatsaukties!

Par galantu kavalieri ar patiku un
māku dejot, dzīvespriecīgu,
augumā virs 170 cm,
bez alimentiem
sapņo jautra brūnace. Ja tāds
eksistē, tad lai raksta: 226006,
a/k 144 Lindai

Vēlos Joti Joti maz!
Simpātisku slaida auguma
jautru puķkopi ar suni.
Vēlams rakstīt: 226011
Dzirnavu ielā 119 a/k 3
Sanitai

Gara auguma students
vēlas iepazīties ar
sportisku, muzikālu un
labsirdīgu meiteni. Rakstīt
Rīgā, 226050, ab. kasīte 72

Vēlos
iepazīties ar
jaunietēm, kuras
vēlas radoši pastrādāt!
Pieklājīgi Jums atbildēs,
ja piezvanīsiet līdz
pusnaktij pa
telefonu 583023
Ingerūns

Svešvalodu katedras
kolektīvs izsaka dziļu
līdzjūtību
prof. V. Rajevskim sakarā
ar meitas Jeļenas
priekšlaicīgu aiziešanu
viņšaulē.

DAŽĀDI

Apsveicam
sievietes—internacionālistes
Starptautiskajā sievietes dienā!
Radiste Katja(Kaķka)

LASĪET
"UNIVERSITĀTES AVĪZĒ!"
TĀ IR
LABĀKĀ AVĪZE
PASAULĒ!
LRU Žurnālistu Savienība.

Sveicam
ILVU un JURI
Ciniņus!
(grupasbiedriem liels
prieks!!!)

To, kas pietrūkst Jūsu ceļā somā, Atradīsiet mūsu nomā!

Latvijas Universitātes Tūristu Klubs

Izmomā preces sportam un tūrismam!
Zvanīt pa tel. 223114

Visām, kurām nav slinkums
kustēties! Ātri, lēti, izdevīgi! Jūsu
pārpūlēto smadzeņu atpūtināšanai,
kā arī slaiduma un moža
garastāvokļa uzlabošanai —
AEROBIKA!!!

Par 15 rbļ. mēnesī- Jūs atgūsiet
savu pazaudēto veselību un
aizbēgušos pielūdzējus! Metiet
pie malas kūkas, cigaretes, kā arī
"skrūvītes" un zvaniet pa telefonu:
295971
no pkst.10⁰⁰-12⁰⁰ un no 14⁰⁰-17⁰⁰

UARSN turpina pieņemt sludinājumus.
Sludinājumu veidlapas var saņemt UA
redakcijā (16-17), vai no UA vizes nr. 17-18.
Sīkāka informācija turpat vai pie Anša(3Fp)

Ja Tev patīk tas, ko dara
puiši no "ZB", un Ir
vēlme vai idejas ko
lidzīgu uzlikt uz papīra
piezvani:
583023 Ingerūns

Šrifts	maksimāli	1rindas cena
SW6 normal	34 vietas rindā	0.90 0.80
SW8 normal	26 vietas rindā	1.35 1.20
SW10 italic	21 vieta rindā	1.80 1.60
SW10 bold	20 vietas rindā	1.90 1.70
SW 14 bold	14 vietas rindā	2.70 2.40
SW24 bold	9 vietas rindā	3.60 3.20

Sludinājumus var iesniegt visi!!! Blakus norādīti
iespējamie burtu lielumi, maksimālais vietu skaits
rindā, kā arī vienas rindas cena pirmajā publicēšanas
reizē un atkārtotot. Papildus — rāmis (kastīte — 0.90
un ovāls (2.35). Tāpat iespējamas ievietot Jūsu
zīmējumus (emblemās, firmas zīmes, u.tml melnbaltā
— 2.90/cm²). Iespējamas arī citas speciālas
vienošanās. Ja atkārtō 3 un vairāk reizes, rāmis — par
brīvu (ovāls — 0.95).
Lietojiet sludinājumu orderi no UA nr.17-18. vai arī
nāciet uz redakciju POTCP 16.00-17.00 Raiņa
bulv.19, trešais stāvs, 121. telpa, tel.222944. Par
sludinājumu publicēšanas informācijas pareizību,
gramatiskajām, stīla u.c. kļūdām pilnībā atbild tikai
reklamās devējs.
Šī lappuse salikta ar XEROX VENTURA PUBLISHER

Redakcijas viedoklis ne vienmēr
sakrīt ar Universitātes vadības, raksturo
autoru un viņu draugu viedokli.

"UNIVERSITĀTES AVĪZE" iespiesta firmā "RONDO" Lejupes ielā 5. Salikts ar datoru "Macintosh SE";
noformēja Rita Birziņa.
Redakcijas adrese: 226098 Rīgā, Raiņa bulvārī 19, 121.telpā, tālrunis 222944
Redaktore Ilze Brinkmane.